

SPOROČILO O MANEVRIH VARŠAVSKEGA PAKTA

Čestmir Cisar obišče Moskvo
Začetek pomorskih manevrov

Hajek o odnosih z Romunijo - Napovedana odstranitev bodoče žice z meje

MOSKVA, 12. — Agencija Tass je objavila uradno sporočilo vrhovnega poveljstva sil varšavskega pakta, ki javlja, da so se uradno zaključili skupni vojaški manevri na ozemlju Poljske, CSSR in SZ pod poveljstvom vrhovnega poveljnika varšavskega pakta maršala Jakubovskega.

Agencija dodaja, da so pri poveljstvih in analizi teh vojaških manevrov pri tiskovni službi KP CSSR Dubček, predsednik republike general Svoboda, predsednik vlade Černik, predsednik ljudske skupščine CSSR Smrkovski in minister za obrambo general Džur.

Medtem pa so v teku pomorski manevri varšavskega pakta v Baltičkem, Norveškem, Barentskem in Atlantskem morju, pri kateri sodelujejo enote SZ, Poljske in Vzhodne Nemčije. To sporoča danes agencija Tass, ki dodaja, da sodelujejo pri manevrih konvencionalne in atomske podmornice, križarke, torpedni lodi, izkrcavalni čolni, letalske pomorske enote in oddelki mornariških vojakov. Manevrom poveljuje poveljnik sovjetske mornarice maršal Gorškov.

Trinovno poveljstvo varšavskega pakta, ki javlja konec manevrov, pravi, da so pri teh manevrih sodelovali glavni štabi sovjetske, madžarske, vzhodnonemške, poljske in češkoslovske vojske ter predstavniki bolgarskega in romunskega glavnega štaba.

Poročilo dodaja, da po zaključku manevrov se bodo enote, ki so sodelovale pri manevrih, postopoma umaknile na podlagi načrtov medzavezniškega glavnega štaba.

Minister za obrambo Džur je danes izjavil, da po uradnem sporočilu o umiku čet bo njih odhod

nositi socialističnih držav in dodal, da je za socialistične države, odvisno k splošnim načelom, ki morajo veljati v odnosih med vsemi državami, obvezna iskrenost.

Zatem je Hajek poudaril posebno važnost, ki jo češkoslovska vlada daje razvoju tesnih odnosov z romunsko vlado. Pripomnil je: "Zelo cenimo dejstvo, da Romunija, njeni voditelji in njena javnost kažejo simpatije in razumevanje za naš izjavo in zahtevajo, naj v vsaki državi bosta ljudstvo in vlada edine odgovornosti za tamkajšnji razvoj."

Sovjetski dnevnik "Sovetskaja Rossijs" piše pod naslovom "Imperialistične spletke proti CSSR", da imperialistični krogi ZDA in Zahodne Nemčije naložujejo ideološko in prevratno stopnjevanje proti CSSR, da bi zmedli češko in slovaško ljudstvo in širili nezaupanje do drugih socialističnih držav ter diskreditirali ideale socializma in proletarskega internacionalizma.

Vrhovni poveljnik obmejnih straž general Karol Peperny je objavil izjavo, v kateri pravi, da so od začetka demokracije v CSSR obmejne straže aretirale 513 oseb, t. j. več kot dvakrat toliko kakor v prvem polletju leta 1966.

Vse te osebe so aretirali, ker so skušale tajno prekrčiti mejo. Štiriideset odstotkov teh so državljani Vzhodne Nemčije. Najmanjše število aretiranih Poljakov. Kljub temu pa bodo odstranili z mej bodoče žice (ob avstrijsko-češkoslovaški meji so jo že odstranili). Da pa se olajša delo obmejnih straž, bo nekod še ostala bodoča žica.

Goriška srečanja
so postala že kar
«naša» revija

Revija Goriška srečanja, ki izhaja tretje leto ter je dospela do svoje 12. številke, je uspešna uradna revija, ki je izšla v samem naslovu "srečanja". Obenem je močno prerasla zgolj "goriški" okvir, pa naj bo tudi za Goriško na eni ali drugi strani meje. Kar po prvi se posamezne številke revije toliko ukvarjajo tudi z upravnimi, zamejskimi, kulturnimi, športnimi, zdravstvenimi, da je revija postala že kar potrebna vsem, ki hočejo slediti temu, kar se o naših krajih in ljudih piše. Tako jo kar lahko pristoječe med našim revijem, medtem ko je v drugih slovenskih revijah dokaj nezanimiva za naše zahteve.

Ko imamo v rokah 12. številko Goriških srečanj, smo hoteli biti poudariti prav ta značaj revije, kakor da bi podrobno naštevati njeno vsebino. Prav ugodni članki v tej številki — K utrjevanju enotnega slovenskega kulturnega prostora — ki ga je napisal Boris Race, poudarja potrebo, da se tesnejši stiki, tako da na kulturnem področju meja tako rekoč ne bo opazna. Race to članek je pravzaprav temeljita študija, ki se ne omejuje zgolj na neko ugotovitev in naštevavanje temer že kar zelo jasno nakazuje pot, pa kateri naj gredo vsa prizadevanja za enotnost slovenskega kulturnega prostora, ki bo še zahtevala dolgotrajne procese.

Elio Fornazari je napisal zelo temeljit članek "Protislovenski in doberboji. O tržaški Glasbeni matrici piše G. Demšar, o plesu pod mlajem v Dolini pa Mario Magajna. Pokojnemu dr. Brunu Pincherlu je napisal članek v spomin M. Drobež.

"Čez mejo sejo se drugi članki. To velja zlasti za razpravo Draga Stupisa Batuške o razpravi o razpravi. Autor kritično preteza pisanje italijanskih časopisov o latvijskih najdbah ter končno poudarja, da je grobišče in izkopano gradivo pripadalo Slovcem.

V številki je še vrsta tankon in zapiskov, tudi polemik, ki dajejo idejo in navdih. France Bork ter pesnika Nevin Birs in Aleksander Perokja so oskrbeli leposlovni del številke.

Ubil se je režiser
Antonio Pietrangeli

GAETA, 12. — Med snemanjem zadnje scene filma "Come, quando con chi se" se je samovrgel na železni kolosaj režiser Antonio Pietrangeli. Ni točno znano, kako se je Pietrangeli ponesrečil. Med odmorom se je nekoliko oddaljil od skupine, mogoče z namenom, da bi se kopal. Obreže pa je tam zelo skalovito in valovi so bili dokaj močni. Domnevajo, da so ga valovi večkrat zalagali proti skalam. Trajalo je nekaj ur, da so našli njegovo truplo. Močna rana na glavi skoraj potrjuje domnevo o njegovi smrti.

Pietrangeli, ki je imel 49 let, je najprej sodeloval z drugimi režiserji, pozneje pa je napravil sam večje število filmov. Pred tem se je sicer diplomiral mediciner — posvetil filmski kritiki. Zapišča že no in dva otroka.

Pri eksploziji v tovarni
24 mrtvih, čez 80 ranjenih

BERLIN, 12. — Agencija ADN javlja, da je bilo pri eksploziji v kemski tovarni v Bitterfeldu mrtvih 24 oseb, medtem ko jih je še 83 v zdravniški oskrbi. Vlada komisija, ki ji predseduje minister za kemično industrijo Karl Heinz Schaefer, še ni ugotovila vzrokov eksplozije.

V torek nadaljevanje
razorožitvene konference

ZENEVA, 12. — S prihodom voditelja ameriške delegacije Fosterja in voditelja sovjetske delegacije Rošina na razorožitveno konferenco, se uradno začnejo sovjetsko-ameriški razgovori za omejitev oborožitve na sektorju protiraketnih izstrelkov. Razorožitvena konferenca bo nadaljevala do 16. t. m.

Ob prihodu v Zenevo je Foster spregovoril s sovjetskim delegatom, da se pogovori o dnevnem redu konference. Poleg tega je izjavil, da je pogodba proti širjenju jedrskega orožja dalja dober uspeh, še preden je stopila v veljavo, ker odpira pot za nove razorožitvene ukrepe. Foster je dejal, da je ameriška vlada zadovoljna, ker je sovjetska vlada pokazala željo, razpravi o vzajemni omejitvi in sklenjenju strateškega orožja.

Sovjetski delegat Rošin je ob prihodu v Zenevo potrdil, da bo s Fosterjem imela pripravljene razgovore pred začetkom razorožitvene konference. Dal pa je razumeti, da bi moral vprašanje omejitve oborožitve na sektorju protiraketnih izstrelkov omejiti za sedaj samo na dvostranske razgovore.

Rošin je izjavil, da se Sovjetska zveza vrača na konferenco s voljo nadaljevati po poti, ki se je začela s sklenitvijo pogodbe proti širjenju jedrskega orožja, in sicer po poti splošne in popolne razorožitve, ki je še vedno poglavitni smoter. Ozmelska skupščina francoske Politizne je pozvala Francijo, naj prekine jedrske poskuse, ki jih je začela prejšnji teden in ki bodo dosegli vrhunec z eksplozijo prve francoske vodivke bombe.

V zaporu v Poggiorealu
so se jetniki uprli

NEAPEL, 12. — Danes je v neapeljskem zaporu Poggioreale izbruhnil upor jetnikov, ki so zasedli vse paviljone, razen ženskega. Do upora je prišlo zjutraj med sprejemanjem jetnikov, ki so bili razporejeni v celice. Jetniki, ki so držali kot talce stražnike (kasneje so jih izpustili), zaradi šoka jih je bilo treba odpeljati v bolnišnico in direktorjevega namestnika, so imeli razgovor z direktorjem zapora, državnim tožilecem in glavnim državnim tožilecem, katerim so poslali pismo.

Jetniki so zahtevali — seveda poleg reforme jetnišnice — daljši čas na prostem, posebno v tej vročini, ki je postala zaradi pomanjkanja vode njihovo življenje neznosno in tudi celice so zaradi tega bolj umazane. Uporniki so tudi predlagali, da bi jim v dnevi vročine odprli lesena vrata celic. Kot je znano, ima vsaka celica dve vrata: ena iz železnih rešetk, druga pa lesena.

Okoli zapora se je zbralo ogromno število policijskih in karabinjerskih sil, katerim so se pridružili

gasilci z brizgalnicami. Tudi sorodniki zapornikov in radovedneži so prišli na kraj. Nekateri so vabili svoje, naj se umaknejo v celice, drugi pa so čakali, da bi izpustili sorodnike, ki bi pomirili torda, iz zapora. Jetniki, ki so držali kot talce stražnike (kasneje so jih izpustili), zaradi šoka jih je bilo treba odpeljati v bolnišnico in direktorjevega namestnika, so imeli razgovor z direktorjem zapora, državnim tožilecem in glavnim državnim tožilecem, katerim so poslali pismo.

S strelom so nekateri jetniki klicali svojem, da umirajo od železa in da naj to sporočijo novinarjem. Časnikarji so se ponudili, da gredo na razgovor z jetniki tudi z namenom, da bi pomirili torda, iz zapora. Jetniki, ki so držali kot talce stražnike (kasneje so jih izpustili), zaradi šoka jih je bilo treba odpeljati v bolnišnico in direktorjevega namestnika, so imeli razgovor z direktorjem zapora, državnim tožilecem in glavnim državnim tožilecem, katerim so poslali pismo.

ŠPORTŠPORTŠPORT

TOUR DE FRANCE: 14. ETAPA

Vsak dan ista (dolgočasna) pesem:
usodo etape odloča poslednji nalet

Počasna vožnja - Španci protagonisti gorske vožnje - Padec Schiavona in Dentija

CANET PLAGE — PERPIGNAN, 12. — Zopet nič! Tudi ta etapa ni prinesla ne spremembe na skupni lestvici, ne vožnje, ki bi se razlikovala od one, v veliki večini dosedanjih etap. Etape letošnje dirke "Tour de France" so si res podobne, kot kovance kovancu.

Tudi v 14. etapi je bil začetek vožnje bolj podoben izletu, kot pa dirki. Vsa skupina kolesarjev je vozila izredno počasi in ni v prvi uri vožnje opravila nič 30 km poti. Prav tako v vsem začetnem delu proge ni prišlo do nobenega poskusa pobega. Ko pa so začeli nekateri vozači siliti v ospredje, je glavina takoj posredovala in je preprečila vsako "zasebno" po

Nekoliko bolj je postala vožnja živahna šele na vzponu na Col de Tosas. Španci — kot vedno, so se začne čista vzpenjati — so se vrgli v napad, na vrh vzpona je prvi prispel Gonzales, na spustu pa se je pustil v glavnini.

Po nekaj vmesnih brezuspelih sunih v ospredje se je pri vožnji na naslednji vzpon Col d'Arrest ponovilo isto, kot pri vožnji na Col de Tosas. Španci so se pogladi proti vrhu, toda Bitossi jih je tik pred vrhom vzpona prehitel in prvi prevozil belo črto. Kljub se več poskusom pobegov ni prišlo do nobenega omeembe vrednega dogodka do 20 km pred ciljem. Tam se je vodstvo italijanske ekipe krepko prestrašilo. Štekmovalec je nenadoma padlo s koles in med temi sta bila tudi Schiavon in Dentija. Vsa italijanska ekipa — razen Bitossija — je bila magala obema sorojčakoma na kolesi in po nekaj kilometrih so bili zaostankarji, med katerimi so bili tudi ostali trije, ki so padli, zopet v glavnini.

V zadnjih kilometrih se je začel obniti lov na nagradne sekunde. Najbolj nesrečen je bil Vlaemick, ki je bil v bližini cilja v zelo dobrem položaju za poslednji naskok, a je — preluknjal zračnico.

Zadnji nalet je bil brez zgodovine. Nizozemec Janssen si je 500 metrov pred ciljem zagotovil vodilno mesto in ga nato ni več zgubil.

Etapna lestvica:
1. Janssen (Niz.) 231 km dolgo pot od Sao de Urgel do Canet
2. Bracke (Bel.) 436"
3. Passuello (It.) 326"
4. Pintens (Bel.) in Poullidor (Fr.) 413"
5. Samu Miguel (Sp.) 421"
6. Bracke (Bel.) 436"
7. Wolshoff (Nem.) 446"
8. Gonzalez (Sp.) 456"
9. Loney - Carril (Sp.) 509" zaostanka itd.

Danes bodo tekmovalci v Fort Roume počivali.

SRECANJE VETERANOV

Sv. Križ-Triestina

Turnir veteranov, ki ga organizira prosek Primorje že ni prišel do zaključka, ko se našim ljubiteljem turnirskih nogometov sta obeta še eno tovrstno srečanje. Nogometaši veterani iz Sv. Križa so se namreč dogovorili za srečanje s ekipami iz Trsta.

PRED OLIMPIJSKIMI IGRAMI V MEHIKI

Črnski športniki Združenih držav
proti plemenskemu razlikovanju

NEW YORK, 12. — Med ameriški črnci, ki bi se morali v okviru ameriške reprezentance udeležiti letošnjih olimpijskih iger v Mehiki, prevladuje trenutno tri smeri v zvezi s predlogom, po katerem naj bi črnci bojkotirali olimpijske igre in se odrekli nastopu v ameriški olimpijski reprezentanci zaradi plemenske diskriminacije, ki vlada v ZDA.

V prvi skupini, v kateri prevladujejo najbolj radikalni elementi, zagovarjajo popoln bojkot. To skupino vodi profesor Harry Edwards, sestavljajo pa jo predvsem atleti univerze iz San Joseja, med katerimi so tudi Tommie Smith, Ronnie Ray Smith, Lee Evans, Bill Gaines in drugi.

V drugi skupini, ki je najštevilnejša in najpomembnejša, so bolj spravilivši športniki, ki menijo, da bi bil bojkot nepravilno dejanje. Po mnenju te skupine bi moral nastop na igrah izkoristiti za to, da bi na njih javno manifestirali proti sedanemu plemenskemu razlikovanju v ZDA. Kot sredstvo svoje borbe predlagajo v tej skupini, da bi v olimpijskem spremljevalnem centru v posebni skupini, ločeno od belih reprezentantov, oblačeni v črne obleke, v kolikor pa bi si priborili eno izmed treh olimpijskih kolajn, naj bi ne stopili na oder zmagovalcev. V tej skupini so znani športniki, kot Jimmy Hines, Charlie Greene, Vince Matthews, Caruthers in Bob Beamon ter drugi.

ODBOJKA

V zadnji tekmi moške D lige
zmaža ekipe gasilcev v Zgoniku

Domačini nastopili brez Miloša Budina - Sodnik delno oskodoval Krat

Gasilci TS — Kras: 3:0 (15:9, 15:12, 15:13)

KRAS: Wilhelm (k.), Budin, Milič, L. in B. Simoneta Z. in B. Kobal, Gusin, Škrk.

GASILCI TS: Carmi, Sgomba, Bonelli, Gianceselli, Glavina, Mačetta.

Sodnik: F. Ziani; Zapisnikar: S. Pipan.

V četrti zvečer je odbojkaška šestka Krasa iz Zgonika odigrala svojo zadnjo tekmo letošnjega moškega prvenstva D lige proti ekipi tržaških gasilcev. Srečanje, ki je bilo na igrišču Krasa v Zgoniku, se je kljub prizadevnosti krasovcev,

zaključilo z gladko zmago gostov, ki so tako dokazali za zaslugi prvo mesto na lestvici.

Domačini so odigrali to srečanje s precej oslabiljeno sestavo, saj zaradi poškodbe na roki ni nastopil Miloš Budin, zato je domača ekipa izgubila precej svoje udarnosti na mreži.

Kljub temu pa so domačini v določenih trenutkih pokazali lepo igranje in so celo prevladovali na nesprotikom. Zaradi pomanjkanja treningov pa niso vzdržali ves čas ostrega ritma in so si večkrat privoščili "počitke", kar je bilo za krasovce usodno. Če k temu pristojemo še dejstvo, da je sodnik v več primerih precej oskodoval domačo šestko, potem končni izid ne sme presenetiti.

V začetku prvega seta je bila igra vseskozi izenačena in enakovredna od stanja 8:8, ko so gasilci s pomočjo odličnih servisov prevzeli pobudo in v lahkom osvojili niz. Krasovci so v drugem setu silovito odgovorili in v začetku sploh niso prišli do besede. Zgoničani so zaigrali res odlično. V tretjem setu je bila igra znova izenačena in enakovredna od stanja 8:8, ko so gasilci s pomočjo odličnih servisov prevzeli pobudo in v lahkom osvojili niz. Krasovci so v drugem setu silovito odgovorili in v začetku sploh niso prišli do besede. Zgoničani so zaigrali res odlično. V tretjem setu je bila igra znova izenačena in enakovredna od stanja 8:8, ko so gasilci s pomočjo odličnih servisov prevzeli pobudo in v lahkom osvojili niz.

To je domačine močno potrla v tretjem setu jim je grozila prava katastrofa, saj so gasilci vodili že s 7:0. Z izredno voljo pa so Zgoničani odvezli nasprotniku servis, nizzali točko za točko od stanja 8:6 za gasilce. Ob tem stanju je sodnik povsem nerazumljivo videl žogo, kako je padla na polje Krasa, čeprav je bila končala v avtu. Ob stanju izida 13:10 so krasovci naredili še zadnji poskus, da bi obrnili rezultat v lastno korist. Pri izidu 13:13 pa je sodnik zopet žogo dobro plasirano žogo Krasa, češ da je bila potisnjena, vtem ko je bil pri gasilcih ob takih žogah precej bolj širokogruden.

Mednarodna odbojka v Trstu

Italijanska odbojkaška zveza je na svoji seji določila datumne in katere mednarodnih odbojkaških prireditelj, na katerih bodo nastopili tudi italijanski odbojkarji iz odbojkarice.

Od 6. do 11. avgusta bo v Ljubljani mednarodni turnir z udeležbo Italije, Češkoslovske, Poljske in Izraela.

V Modeni bo od 4. do 6. septembra mednarodni mladinski turnir za moške in ženske. Udeležbo se ga bodo reprezentance Sovjetske zveze, Zahodne Nemčije in severa Italije.

Od 6. do 8. septembra, pa bodo imeli po dolgem času mednarodni odbojkaški turnir tudi v Trstu. Turnir bo veljal za "poklon" mesta Trsta, nastopiti pa bodo državne reprezentance Belgije, Madžarske, Francije in Italije.

Clarke zmagal v Oslu

OSLO, 12. — Na mednarodni atletski prireditvi v Oslu na Norveškem je zmagal v teku na 5.000 metrov Avstralec Ron Clarke. Prvo je pretekel v 13'36". Drugi je bil Japonec Sawaki (13'41"), tretji pa Kenijec Kiponge Kiprotich (13'43"). Na istem tekmovališču je Amerikanec Charlie Greene pretekel 100 metrov v 10"75, Sved Aase Nilson pa je zalučal kopje 80,76 m.

OBCNI ZBOR SD ZARJA

Danes, v soboto, 13. t. m. bo v Bazovici v kino dvorani redni občni zbor Športnega društva Zarja.

Začetek ob 21. uri.

Truštveno vodstvo vabi svoje članke, da se udeležijo občnega zbora polnoštevno.

TENIS

DUBLIN, 12. — V polfinalu "odprtega" teniškega prvenstva Irske je Nizozemec Okker premagal Avstralc Fletcherja z 2:0 (6:1, 6:4).

Preteklo soboto sta se v Nabrezini v okviru finalnega turnirja naše promocijske lige pomerila tudi Sokol in ACEGAT. Na napadalec Sokola Franco je napadu

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Prostovoljne dajatve
in novi pokojninski zakon

Danes bomo odgovorili tistim čitateljem, ki jih prevsem zanima, kaj je prišel nov zakon, ki se nanaša na prostovoljne dajatve. Najvišji pa bo verjetno to zanimalo ženske, saj večina njih preneha pred poroko ali po njej delovno razmerje, da se povsem posvetijo družini, toda prostovoljno nadaljuje plačevanje socialnih dajatev, da si s tem zagotovi ustrezno pokojnino.

Najprej naj poudarimo, da so se s 4. majem 1968 vse prostovoljne dajatve porisale za 15%. To pomeni, da je po novem zakonu vsa plačila prostovoljnih dajatev enaka višini obveznih socialnih dajatev in mora zato zavarovane plačevati prispevke, ki gredo pri normalnem delovnem razmerju v breme bodisi delavca kot delodajalca.

Poleg tega povsika je predviden

Plačilni razred	Tedenska plača ustrežajoča plačilnemu razredu do lir	Prostovoljne dajatve po 1.8.68 za samo pokojnino v odstevih
1.	4.000	800
2.	4.400	1.029
3.	10.000	1.703
4.	12.600	2.345
5.	15.100	2.975
6.	17.600	3.594
7.	21.000	4.196
8.	24.600	4.783
9.	27.300	5.491
10.	31.900	6.249
11.	35.500	6.996
12.	39.700	7.803
13.	44.100	8.697

Pri izbiri plačilnega razreda in ustreznih prispevkov pa bi opozorili prizadele naj upoštevajo še sledeča dva nova dejavnika:

1. Do 31. decembra 1970 bo izšel nov zakon, ki bo preprečil prostovoljne dajatve vsem tistim, ki so kakorkoli že socialno zavarovani.

2. Vsi tisti, ki so plačevali prostovoljne dajatve in bodo imeli pravico do pokojnine med 1. majem 1968 in 31. decembrom 1970, se jim pokojnina lahko izračuna po starem ali po novem pokojninskem sistemu. Če si zavarovane izbere nov pokojninski sistem, se za čas delovne dobe izračuna pokojnina na podlagi zbirne plače, ko je bil še obvezno zavarovan, z ustreznimi odstotki novega pokojninskega sistema. Temu znesku pa se pristojajo se vse dajatve iz dobe prostovoljnega zavarovanja, pomnožene za 18,72 krat.

BIVŠI AVSTRO-OGRSKI VOJAKI

Zadnjih smo omenili, da pritiče vsem bivšim avstro-ogrskim vojakom, ki so italijanski državljani, letno nakazilo v znesku 60.000 lir.

S tem v zvezi smo dobili dve vprašanji, in sicer: 1. Ali pritiče to nakazilo ali vsaj del nakazila tudi vdovam bivših avstro-ogrskih vojakov? 2. Kakšne pogoje je treba izpolnjevati, da lahko imamo pravico do tega letnega nakazila.

Na prvo vprašanje moramo odgovoriti negativno, kajti zakon sploh ne omenja te možnosti.

V odgovor na drugo vprašanje pa lahko navedemo sledeče pogoje, od katerih mora vsaj enega izpolnjevati, da je lahko upravičen prejemati nakazilo:

a) Moral je biti vsaj eno leto v vojski in to ali v strelskih jarkih ali v neposrednem stiku s sovražniki.

b) Če je dobil kak vojaško priznanje.

c) Če je bil ranjen v bitki in je zato dobil nagrado.

d) Če je sodeloval v kakšnem važnem vojaškem dejanju.

V primeru, da upravičenec ne more na podlagi vojaških dokazil dokazati nobenega od gornjih pogojev, je zadostna njegova izjava, ki pa jo mora dati na občini na ustreznem uradu pred za to postavljenim občinskim uslužbenecem.

ter zabeležil isto temperaturo kot v prejšnjih dneh. Vremenoslovci domnevajo, da se bo temperatura od jutri zvečer dalje ponovno nekoliko znižala zaradi novega vala slabega vremena, ki se proti severni in srednji Italiji pomika iz zahodnega dela Evrope. BEOGRAD, 12. — Toliko pričakovana ohladiitev je ponotni in danes dopoldne zajeza cel zahodni in severni del Jugoslavije, kjer je temperatura padla za 15 in celo več stopinj. Ob 10. uri dopoldne je bila temperatura v Beogradu, v Novem Sadu, v Mariboru in v nekaterih drugih krajih 17 stopinj, istočasno pa je bila v Titogradu, Splitu in Vranju ob 10. uri dopoldne 33 stopinj. Predvidevajo, da bo hladni val zajel tudi ostale južne kraje. Vremenoslovci napovedujejo za jutri spremenljivo oblačno vreme z lokalnimi padavinami, na jadranski obali pa burjo.

BONN, 12. — Orkan, ki je več-

Skromna ohladiitev bo le kratkotrajna?

VIDEM, 12. — Silovita nevihta je priletno noč zajela srednjo Fur-lanijo in se posebno področje Coo-dropta. V Placenscu, majhnem kraju občine Mereto di Tomba, je silovit vrtilinec vetra odkril hise in prisilil stanovce, da so brez obotavljanja zapustili močno poškodovane hiše. Zupan si je ogledal škodo, videmski gasilci pa so začeli podirati zidove hiš.

V Veroni pa je neki kmet umrl zaradi gončarice. Ista usoda je doletela tudi delavca v Padovi. Po nevihtah, ki so zajele skoraj ves alpski predel, je temperatura padla le za nekaj stopinj. V Milanu se je zaradi dežja, ki je ohladil ozračje, dalo vsaj dihati in spati. Napoveduje pa, da bo kmalu konec ohladi- tve in da bo ponovno neusmiljeno vroče stopenj. Sploh je prišlo do malenkostne ohladiitev po vsej severni Italiji in na Sardiniji, medtem ko je na jugu države termome-

F. HAUC:

MNOGO HRUPA ZA NIČ

Vlažnega jutra je bil Simon na poti v službo. Tako kot vsak dan, kot že tolikokrat. Z umerjenimi koraki, v črni, malce obnošen plašču in s širokokrajnim klobukom.

Spotoma je modroval: «Kako dolgo še? Me bo vendar kak dohodek rešil te strahotne monotonije starega samca? Simon, zdravi se!» Tako si je poglasno rekel, ko je vanj zadela nekdo iz hiteče množice. «Saj nisi edini, ki živiš tako življenje. Le poglej okrog sebe, te ljudi razveljavljajo obravnavajo! Vsi so taki kot ti, vsi hitijo, da si zagotovo črn, moder, rjav, ah, kaj vem se kakšen plašč...»

Znašel se je pred ogromnimi in železnimi okovimi obitelji vrati bank, kjer je delal že deset let. Vzpenjajoč se po širokih stopnicah, si je odpel plašč, snel rokavice in vstopil.

«Le sem, prijateljček! Je za hrbtom zaslavljen grogovit glas. Na svojem ovratniku je začutil močno roko. V polmetni veliki veži, ki ga je še bolj zmedla, se ni niti zavedel, ko mu je nekdo v istem trenutku roke vlekli v lise. Oblečel se je. Zazdelo se mu je, da je v škafu na mizi videl še cel kup novih, svetlečih se lisic.

«In zdaj izvolite za menoj!» je silil pisarko, porogljiv in ukazovalen glas pred seboj.

Po nekaj sekundah se je vendarle znašel. Pred seboj je zagledal moža v modri uniformi pomožnega bančnega uslužbenca. Zaklel bi se, da tega obraza še nikoli ni videl. Toda od kod potem službenca uniforma, ki jo je tako dobro poznal? Za premišljevanje pa mu je zmanjkalo časa. Udarci v hrbet mu je točno pokazal, da se mora po prekanju dolgega hodnika spustiti po stopnicah v klet. S skrivnostnim spremljevalcem sta za trenutek obstala pred široko odprtimi vrati obširne prostore, v katerem so, vsaj tako se mu je zdela, hrupni papir, mape, katalogi, in še toliko pisarniškega pribora, namenjenega 35 uslužbenecem njegovim tovaršem, če seveda iz vzememo šefa, je pomislil in se znašel sredi izbe za vrati, v katerih se je z glasnim odmevom obrnil velik ključ.

Se vedno ni ničesar domel, ko so se vrata ponovno odprla in skoknje je padla ogromna senca. Simon se je zdrlil, toda le za hip: «Si ti, Herman?»

«In kdo drug naj bi bil, prekleto?» je zarenčal glas njegovega tovarša Hermana. «Kaj pa ti počneš tukaj?»

Ni utegnil končati. Vrata so se odprla in zapirala za Tnjem, Suzano, Edijem in drugimi.

kan, ki ga je čutil tudi njegov pomočnik, je spoznal, da besed ni namenil pravemu. Medtem ko je eden strazil pri vratih, sta ju druga dva odpeljala v klet.

Blizal se je začetek uradnih ur za stranke in zaloga lisic je počasi kopnela. Misel na še vedno zbiranje Bili. Bili so pred ciljem, bili so kos vsem predvidenim in nepredvidnim dogodkom. Le z rokami bi bi-teče množice. «Saj nisi edini, ki živiš tako življenje. Le poglej okrog sebe, te ljudi razveljavljajo obravnavajo! Vsi so taki kot ti, vsi hitijo, da si zagotovo črn, moder, rjav, ah, kaj vem se kakšen plašč...»

«Zal, gospodje,» se je zaslislal nosljajoči glas, «zal, gospodje, toda naš čas je potekel. Zapomniti si, je glas naenkrat otrdel, «da sta za ta zijaža zunaj je bančna uslužbenca. To je naša zadnja možnost. Le poglejta na uro. Še minuta manjka in vstopile bodo prve stranke. Naša zaloga teh je-klehen spominkov iz škatle,» je dejal posmehljivo, «je žal skoraj skopnela.»

Z mešanimi občutki so zapustili bančno poslopje.

Z enakimi občutki je nekaj sekund pojeznil stopil skozi usodna vrata tudi policijski inšpektor.

In kako bi se šele pomešali občutki treh modrih glasov, če bi vedeli, da se je minuto po njihovem odhodu blagajna sama odprla. Bila je tempirana na ta vnaprej določen čas in se je ob tem času vsak dan avtomatično sama odpirala...

Simon tega doživlja nikoli ne bo pozabil. To je vedel gotovo. Tudi dramatičnega plezanja z lisicami na rokah skozi kletno okno ne bo nikoli pozabil. Nikoli, ne, nikoli si tudi ne bo opustil, da je bil tako neroden, ko se je izvelel iz kleti, in se znašel sredi mestnega vrveža. Saj bi bil moral vedeti, da do najbližje policijske postaje ni dlje kot minuto hoda, lahko bi si bil mislil, da dva policaja s cestnega križišča s tremi lopovi gotovo ne bosta mogla opraviti in da imajo gasilci z vlomi, ropanjem in podobnimi reči zelo malo zveze.

Toda kdo je potem obvestil policijsko postajo?

«No, morda sem tudi to opravil jaz,» je bil njegov logičen sklep.

Prav sedaj so tržaški taborniki rodu «Modrega vala» na taborjenju. Letos taborijo v prelepi Beli krajini, blizu Metlike. No, naša «reportaža» pa sega daleč nazaj. Pred štiridesetimi leti, točno od 2. do 11. julija 1928 je taborilo deset učencev slovenske zasebne šole pri Sv. Jakobu na Nanosu. Niso imeli šotorov in na Pleši ni bilo planske kočice. Zato so «taborili» pri Blažunu, kjer so spali na senu, kuhali pa na domačem kmečkem ognjišču. Ali ni bil to zarodek današnjega taborništva? Da, zarodek obsojen na smrt. kajti takrat je bilo že vse naše prosvetno in kulturno življenje zatrto

ŠE O «ROJANSKI KMEČKI ČITALNICI»

Prav včeraj je poteklo sto let od slovesne ustanovitve čitalnice

12. julij 1868 — zopet pomemben datum za Rojan, kajti prav na ta dan, ki je obenem praznik vaškega patrona sv. Mohorja, se slovesno odpre rojanska čitalnica.

Prva izmed okoliških čitalnic, prva v zamisli in prva v bojevitnem nastopu na narodno-političnem polju.

Nacrt rojanskih narodnjakov

«Kartonska škatla z lisicami se je počasi praznila. Je dejal eden od treh v modro uniforme oblečenih moških. «Dostojno pričakajmo še veliko ribo!»

«Velika riba» je v osebi bančnega direktorja res prišla. Pravzaprav se je pripeljala z modrim avtomobilom.

Direktor je nič hudega sluteč vstopil.

«Odprite blagajno! Pa brez panike, prosimo! Le denar bi radi! Bodite torej vljudni do svojih strank!» je zaslislal nenadoma grogovit glas.

«Prav, prav!» Direktorju je uspelo zadržati, čeprav zelo težko, nekaj, kar je sicer tako rad imenoval avtoritativen nastop, in je nadaljeval: «Zelo radi bi vam ustregel. Toda sifre žal ne poznam.» To je bilo tudi res. Nemohi ob tem dejstvu, so ga nepridipravi spravili k ostali čreda, kot se je izrazil grogoviti.

Zmanjkalo pa jim je sape, ko sta se pred njimi pojavila dva policaja. Kdo bi se ju nadejal! Sicer pa za premišljevanje ni bilo časa. Lisic še ni zmanjkalo. Prestalim okovom sta se pridružila dva revolverja, njuna lastnika pa sta «poromala» v klet.

«Nikoli, ne izmažemo,» je potarnal pisarkojoči glas.

«Z jeklinim graham mo postrežem in ga tako spominam na to prekleto šifro!» je pridjal grogoviti.

«Ne stresaj orobov! Bomo se že izvlekli,» je modro končal tretji, nosljajoči glas iz poltme.

Potem so se dogodki zvrstili z bliskovito naglico. Vrata so se pričela počasi odpirati in vstopila sta dva moža v vetrnih plaščih. Bila sta detektiva na običajnem obisku vseh poslovnih lokalov v tej četrti. Navadno sta gledala ljudi med v obraz, se raje pa pod prste.

Končala sta v kleti.

Ze iz daljave so zaslislali preuslujno zavijanje siren, potem hladen hrup nekaj desetih motornih batov, cviljenje zavor, kratka merodna povelja, škripanje velikih vrat, skozi katera so se končno pokazali zasopli obrabi gasilcev z debelimi konci vodovodnih cevi v rokah.

Mislili so, da je po njih. Le s pomočjo modrih uniform bančnih pomočnikov in po vnetem zatjevanju, da tu res ni nobenega požara, so jih lahko odpravili.

Zalival jih je znoj, saj dogodek ni ostal brez posledic v obliki zlatih pred velikimi durmi. Bili so torej v pasti.

O tem so bili še bolj prepričani, ko sta se na vratih pojavila dežurna elektrika, ki sta navadno skrbeli za vse alarmne naprave v bančnem poslopiju.

«Strošno vreme,» je dejal eden od njiju trem tako dobro znanim uniformam. Šele z okovjem na ro-

se je uresničil in to v kratki dobi dvajsetih dni, vstevali od 21. junija, ko je bilo sklicano prvo zborovanje. Ustanovni Ivan Zor, glavni pobudnik ustanovitve, je predložil osnutek poslovnega pravilnika, katerega so prisotni le z malenkostnimi spremembami sprejeli. Takoj nato je bil izvoljen odposlan na namestništvo v pregled in potrditev. Volitve odpora so bile zaradi nezadostne udeležbe prelozene za teden dni, na 29. junija. Ivan Zor je bil izvoljen za predsednika. France Primožič pa za tajnika; niso znana imena ostalih 5 odbornikov. Po pravilih je moral biti odbor sestavljen iz 7 članov (predsednik in 6 odbornikov).

Dne 6. julija 1868 sporoča namestništvo, da je bil pravilnik odobren in odposlan policijskemu ravnanstvu z naročilom, da ga izroči odgovornemu predstavniku čitalnice. Še isti dan so bila razposlana vabila kot povzemamo iz ljubljanskega tednika «Novice»:

«Iz Rojana pri Trstu — 6. julija. — V nedeljo, 12. julija 1868 se slovesno odpre čitalnica naša. Predsednik g. Ivan Zor je poslal slovenskim sestricam čitalnicam in pa Sokolu ljubljanskemu prijazna vabila.»

8. julija pa naznanja policija otvoritve čitalnice s sledečim dokumentom:

— «Slavno c.k. policijsko vodstvo!

Naznanjam slavnemu c.k. policijskemu vodstvu, da bomo v nedeljo 12. julija ob 6. uri popol-

ne slovesno odperli Kmečko čitalnico v Rojano, v hiši gosp. Furlana, Dodiči moreris.

Slovesnost bo začela z besedo, po besedi počne ples. Ker je moglo da se bo mnogo ljudstva zbralo, prosim oskrbeti za potrebno občno varnost. Shod ob 6. uri popoldne. V Rojani, 8. julija 1868. Ivan Zor, predsednik.

In res, zbralo se je dosti ljudi, privreli so iz vse okolice, navdušenje veliko. Tej prvi slovesni «otvoritveni besedi» so si sledile druge za drugo. Rojanci so bili neutrudljivi. Društveno življenje je bilo zelo razgibano, izvajale so se dramske prireditve (seveda amaterske), nastopal je pevski zbor, pustni večeri, miklavževanja za male in odrasle, Silvestrovi večeri. Pri vseh teh prireditvah niso seveda manjkale deklaracije, takrat zelo upoštevana. — Programacija dobro zbrana in pestra, je privabila vedno številno občinstvo, domače, okoliško in tudi mestno. Ustvarjal je se zblizanje med različni sloji, ustvarjal se je občutek za pomen skupnosti.

«Poduk», glavni namen čitalnice (glej pismo policiji od 17. junija 1868), je zavzel najlepši del čitalniškega življenja. Poskrbelo je za nakup številnih knjig, počin in zabavnih. Izvajali so se kulturni večeri in pomenki. Dne 6. decembra 1868 je bil izvoljen za častnega udeleženca v spomin našemu Vodniku; ob tej priliki je bil izvoljen za častnega udeleženca Ivan Kossek. 18. dec. 1870 je bila obsesta v spomin Prešerni; 11. marca 1872 «beseda v spomin vrlega pesnika Jenko-ta»; za častnega člana rojanske čitalnice je bil izvoljen nadškof Strossmayer.

Omembe vredno je dejstvo, da so se v rojanski čitalnici čestokrat vršili tudi politični sestanki okoličanov za razne volitve. Prav tam je bilo ustanovno zborovanje «Društva Delavcev v Trstu», katero pa je pozneje povzelo naslov «Delavsko podporno društvo» (tako so bili Slovenci na Tržaškem, zopet pri Sv. Ivanu; 22. novembra 1868 pri Sv. Ivanu; 22. novembra 1868 na Ročoli; 27. decembra 1868 v Kolonji, 17. januarja 1869 v škvednju).

Ob vesplošnem delovanju čitalnice in njenih voditeljev je takratno časopisje takoje pisalo:

— narodni napredek v rojanski okolici je čedalje večji, tudi kmetje so začeli čitalnico, ki se more med prvimi šteti, bolj obiskovati;

čitalnica Rojanska zasluži res ime narodnega središča na obali Adrije;

— odkar v Rojano čitalnico imajo se je tudi vse nekako drugačije, po pravici se sme prav občina tržaške okolice imenovati. Iz takšnega, tako jasno slovenskega vzdušja so nastale v Ro-

O KULTURNIH STIKIH MED SLOVENCMI IN ITALIJANI

Matija Čop in E. L. Savio

(Nadaljevanje iz nedeljske št.)

Sledovce tega prijateljstva dobimo v Čopovih pismih le do leta 1828, ker so se vsa kasnejša pisma izgubila. Iz Saviove korespondence pa lahko črpamo podatke o navezanosti na Čopa vse do Čopove prerane smrti leta 1835. Zadevno vest je Savio očel sporočil sinu v Benetke, kar je Savio zabeležil tudi v svojem dnevniku. Savio je kasneje prejel iz Ljubljane tudi Prešernovo elegijo ter Laschanove in Hermannsthalove pesmi o smrti svojega prijatelja, ki si je po pravici za služil naslov «velikana učnosti». To je tem bolj pomembno, če upoštevamo, da je jezikoslovna znanost in slovenska primerjalna zgodovina v Evropi tedaj šele nastajala. Čopova pisma so za nas najzgovornejši dokaz za marljivost in vestnost, s katero je zbiral razno gradivo za zgodovino slovenskega slovstva, namenjeno Pavlu Josipu Safariku, piscu v nemščini sestavljenega zgo-dovine jugoslovanske literature. Kopitarjevo vabilo, naj sprejme ves jugoslovanski del za Safariko-slovenstvo zgodovino, pa je odklonil. O tem je poročal Čop Saviu leta 1828. Razen pisma ni Čop zapustil nič drugega, zato so ta za Slovence izredna dragoceno. Iz njih spoznamo Čopa kot človeka in učenjaka, ki se nam takoj prikupi s skromnim in plemenitim nastopom. Svojo učenjasko pot je začel kot romantični kozmopolit, a je iz ljubni do lastnega naroda počasi prešel v čisto narodno romantično vzdušje. Ljubil je Italijo in njeno kulturo. Večkrat je obžaloval, na primer v drugem pismu Saviu, da je moral ostati «na pragu evropskega raja», ker mu ni bilo dano živeti vsaj v italijanskih krajih, ki so bili tedaj pod Avstrijo, čeprav je to vroče želel.

Na luvski akademiji je Čop učil od leta 1822 do 1827 angleški in italijanski jezik ter književnost, seveda poleg učenja grščine in latinščine na univerzi. V Ljubljani je leta 1832 učil nekoga italijansko na osnovi francosčine. Ze za časa proforskega službovanja na Reki med leti 1820-1822 je upal, da dobi na Dunaju ali v Italiji filozofsko-estetsko stlobo na kakšni univerzi ali liceju. Italija ga je posebno mikala zaradi «ostankov stare učnosti», na katere je naletel leta 1822 v Padovi. Da je stalno mislil na znanstveno delovanje v Italiji, nam med drugim dokazujejo naslednji podatki:

Ceprav je bil po odhodu z Reke zaradi njene priključitve k Ogrski zadovoljen z novo proforsko službo v poljskem mestu Lvovu, je bil 21. marca 1823 preprčan, da bo v kratkem premeščen na Dunaj ali v Italijo. Oktobra 1823 se je zanimal za stoloic numizmatike in arheologije v Padovi; proti koncu leta 1824 je prošil za podatke o mestu učitelja nemščine v Paviji. Za enako mesto v Padovi je prošil 10. februarja 1825; 23. marca 1826 pa ga je zanimalo takšno mesto na liceju v Benetkah.

Med potnicarimi je Čop rad potoval v študijske namene: leta 1822 je bil na primer v Benetkah in Padovi; leta 1828 v Milanu, kjer je nekaj časa živlil njegov brat Janez, Pavij, Monzi, Comu, Benetkah in Gorici; leta 1831 spet v Benetkah pri Saviu in nato v Milanu pri znancu Lavrinu; leta 1833 pa je še enkrat potoval v Benetke in Gorico.

Na Reki se je seznanil z dvema Tržačanoma, in sicer s častnikarjem Antonom Velljem, bratom svojega sošolca, in knjigarjem Giovannijem Brossovichem, ki ga je spoznal na Saviovo pogovoru.

Jovanu Vesetu - Kossekemu je svetoval, naj slovenski pesniki uvajajo italijanske in sploh južne pesniške oblike. Od tencin je priporočil pravilno Dantejevo obliko.

V svoji knjižnici je na častnem mestu hranil Manzonijeve tragedije «Il conte di Carmagnola» in «Adechi», Foscolojevo tragedijo «Ricciarda» in Biagiolijevo milan-sko izdajo Dantejeve «Bozanske komedije» iz leta 1820. Sploh se je Čop sistematično ukvarjal z Dantejem, v nagru njegovega šeststesečnega kurza italijanske književnosti je bila tudi «Filozofsko-estetska razlaga Dantejeve Divine Comedies». To delo, ki ga je pripravil leta 1824 v Lvovu, je bogato z izpiski predvsem iz nemške literature o Danteju, med katerimi so tudi podatki o Schellingovem delu: «O Danteju s filozofskega zrelisča», ki ga je našel v Heglovi in Schellingovi reviji «Kritični filozofski časopis» iz leta 1802, in Schellingova sklicovanja na Danteja v njegovih «Predavanjih o akademskem studiju». O stanju italijanskega leposlovja sta ga stalno obveščala Savio in za omenjeni tržaški knjigarj Brossovich. Od romantikov je posebno hvalil Manzonijske. Zanimivo je, da je Čop grajal Montjeve prevod Iljade, ki danes velja za njegovo mojstrovino. Pri poglabljanju v estetske probleme se je seznanil tudi z izvečkom knjige Giordana Bruna «De la causa, principio ed uno» in drugimi filozofskimi deli, ki so ga usmerili od krščanstva k pan-teizmu.

Z navdušenjem je svobodoljubno Čop zasledoval razvoj gibanja «Mlada Italija» in ostala silna gibanja po Evropi. Ne smemo pozabiti, da naletimo na navdušene pristaše italijanskih «karbonarov» celo med dijaki ljubljanskega li-

Rojanci so bili prvi! Svojo čitalnico so odprli e 12. julija 1. 1868

Ustno slovstvo Slovencev v Reziji

Od 6. do 12. avgusta bo v Pra-gi VI. slavistični kongres. Na njem bo poleg drugih slovenskih in jugoslovanskih znanstvenikov imel poročilo dr. Milko Matičetov o ustnem slovstvu Slovencev v Reziji (Italija), kakor se glasi naslov referata, ki ga je Slavistično revija v posebnih kongresnih številki prav te dni priobčila.

«Dva slovenska popotnika J. Potocki in A. Pišlcy sta ob pre-hodu iz 18. v 19. stoletje po čud-nem naključju vsak zase obiskala daleč na zahod pomaknjeno in s treh strani zaprto dolino Rezije, kjer živi starinsko narečje sloven-skega jezika,» tako začneja Ma-tičetov referat o rezijanskem ust-nem slovstvu.

L. 1841 sta S. Vraz in I. Srezn-evskij povzela prve vzorce še ne-dotaknjene rezijanskega folklori-stičnega zaklada. Toda šele v sedmem desetletju XIX. stoletja je J. Baudouin de Courtenay po-stavil temelje raziskovanja rezij-anjske folkloire. Na izrecno Cour-tenayevu prošnjo je Ella von Schultze-Adawskij dopolnila nje-govo folklorno blago z glasbeni-mi zapisi. Njun skupni delež je ostal nedosežen vse do šestdesetih let našega stoletja.

Slovenski folkloristi so v sode-lovanju z etnomuzikološkim cen-trom v Rimu (Centro Nazionale Italiano Studi di Musica Popo-lare) začeli obsežna raziskovanja leta 1962 v Reziji. Jedro njih po-zornosti so ljudska pesem, ples in instrumentalna glasba ter li-terarna folkloira Rezijanov. Od maja 1962 do septembra 1967 so nabrali na magnetofonskem tra-

ku nad 400 pesmi, okoli 100 in-strumentalnih zapisov in malone 2000 priredov različnih vrst.

Kar so Nordjem otoki Färre za študij starodavne balade, ki je na evropski celine zamrla, to je nam Rezija za spoznavanje av-tentične pripovedne pesmi. Do danes smo v Reziji odkrili pete variante tlede slovenskih narod-nih pesmi: Kraj Matjaž v turški ječi, Godec pred peklo, Lepa Vida, Jezus brez šlahte ltn.

Pogostejše, vsakomur dobro znane in splošno priljubljene so li-rične, šaljive in podobne pesmi. Tudi poprečen Rezijan jih ima na zalogi precejšnje število. V Reziji danes poznamo nekaj oseb, ki imajo celo pesniške ambicije, naj bodo še tako skromne. Pastir samotar Roberto Pala toži nad begom od lepe gorske narave, breskač Taliko Brida iz Solbice spušča kot šaljiv kronist do-mače dogodke. Tudi nabožnih ljudskih pesmi je v Reziji nekaj. Božično, trikrakaljsko in še ka-terto so nabitelcem zapeli celo v zboru. Potem pa je vrsta mo-dlitvic, večernih ali jutranjih, iz rodu «zlatih očenašev» ipd.

Imajo pristrane uspravane. O-troci pojejo posebno pesmice, ko majajo piščalko, ko vabijo pol-ža, itd. Kolebovanje se bolj in bolj omejuje na navadno pobir-aje darov. Pust od nekdaj spre-mlja posebne pesmice.

Zagovarjanje boleznij pri lju-deh in živalih je pomozno sred-stvo.

Imajo tudi nespodobne, dvo-umne pesmi, ki jih pojejo prilet-

ne ženske brez zgražanja kogar-koli in brez pohujšanja. Laški du-hovniki pa itak nič ne razume-jo, kaj ljudje pojejo.

Rezijansko petje je pogosto združeno z instrumentalno glas-bo in s plesom. Rezijan je rojen pevec in plesalec.

Rezijani imajo dalje svoje pre-govore in uganke. Vse, kar se ne poje, ampak se pripoveduje ne-vezano, imenujejo Rezijani «pra-vice», pravilica.

Živalske, lisice pravilice Rezi-ji poslušajo rezijanski otroci. Rezi-janske pravilice v ožjem smislu so take, ki so splošna last ne sa-mo evropskih ampak tudi azijskih narodov z različnimi rezijanskimi variantami. Posebna zvrst pravi-ljic obdeluje legendarne snovi. Na Solbici se je rodila l. 1900 praviljčarka, kakršne ne poznamo ne med Slovenci ne med Italijani in tudi drugod v Evropi ne: Tyna Wajltava. Do septembra 1967 je Matičetov registriral 370 njenih pravilic.

Ceprav je Rezija majhna s ko-maj pet ali šest vasmi, ima svojo Ribnico, Šebrelje, to je Učjo. Učjari so s svojo vlogo zadovolj-ni in kot Ribničani pripovedujejo o sebi šaljive zgodbe.

Rebja je zelo bogata s poved-kami (nemško Sage, francosko legende). To so zgodovinske pri-povedi o njihovi starejši in no-vejši zgodovini. Rezija ima tudi razlagalne pripovedke. Posebno mesto zavzemajo zgodbe o stra-hovih. In končno imajo povedke o usodi.

čitalnica Rojanska zasluži res ime narodnega središča na obali Adrije;

— odkar v Rojano čitalnico imajo se je tudi vse nekako drugačije, po pravici se sme prav občina tržaške okolice imenovati. Iz takšnega, tako jasno slovenskega vzdušja so nastale v Ro-

Pohvala reviji «Radiocorriere»

Veseli nas, da moremo to pot zelo pohvalno pisati o reviji «Radiocorriere» ter nanjo opozoriti tudi naše čitatelje. Revija je si-cer kot skoraj «uradno» glasilo RAI-TV močno znana in vsem, ki sledijo ljudskim in televizijskim oddajam, že kar nujno po-trebna. Ze dolgo časa objavlja revija tudi program slovenske ra-dijske postaje v Trstu. Moramo poudariti, da je tudi že zelo dol-go, kar revija slovenska imena zelo v redu piše s streščkami. (Ta-ko se je poslanka Marija Berne-tič lahko tudi nanjo sklicevala, ko se je v parlamentu potego-vala in dosegla, da se morajo slovenska imena tudi uradno pi-sati s streščkami.)

Lahko pa rečemo, da nas je revija kar presenetila, ko je za-čela — sedaj je že tretji teden — objavljati vse spored sloven-skih oddaj v slovenščini. Pri tem velja poudariti, da je besedilo zelo skrbno natisnjeno, brez na-pak. Očitno je, da je tiskarna ILTE v Turinu zelo dobro opre-mljena tudi za potrebe jezikov, ki pač uporabljajo č, š in ž. Pa tudi Bednarik je bil že napisan (ne vsakokrat) s streščko na r.

Najnovejša številka (št. 29, 14-20 julija) pa je šla še za korak naprej: objavlja je namreč dovolj veliko sliko z besedilom: «Moski pevski zbor «Valentin Vodnik» iz Doline pri Trstu, ki ga vodi dir-igent, skladatelj in pedagog Igna-cij Ota, je na sporedu v torek, 16. julija, ob 18. uri». Dolničancem bo prav gotovo ugajalo, da se vidijo tudi v tej reviji. Priprani pa smo, da bodo prihodnje številke objavlo sponora popestrile še z drugimi slikami.

Nismo polzvedovali, odkod je prišla pobuda za objavljanje ce-lotnega sporeda v reviji «Radiocorriere» v slovenščini. Vsekakor nam je zelo všeč, da jo je ured-ništvo sprejelo. To tem bolj, ker hoče v samem Trstu na sedežu RAI pihati neki veter v prav na-sprotno smer. Toda danes ne bi hoteli o tem govoriti; govorili bo-mo drugič.

Msgr. Jakob Ukmar
devetdesetletnik

Danes slavi svoj visoki jubilej — devetdeseti rojstni dan — znani slovenski duhovnik, filozof, teolog in znanstvenik msgr. Jakob Ukmar. Čeprav bi bilo odveč msgr. Jakob Ukmarja predstavljati, predsejem se slovenski javnosti, se bomo na kratko poslužili njegovih znanstvenih in literarnih del, zaradi česar so ga med prve svetovno vojno avstro-ugarske oblasti konfirirali na Dunaju. Do tega tege njegove prisiljene bivanja na Dunaju pa msgr. Jakob Ukmar ni zapravil: posvetil se je poglabljanju teoloških ved in doktrini. Hkrati pa je poglobljaj svoje znanje tudi na drugih področjih, saj je znan, da dr. Jakob Ukmar obvlada številne stare in moderne jezike, med drugim hebrejšino, da se je edini veliki učenjaku z bogoslovni vprašanji, da se ukvarja tudi z zvezdnostvom.

S prihodom fašizma na oblast v Italijo so se za msgr. Jakob Ukmarja začeli še mrčnejši dnevi. Kot zelo razgledan človek, kot globok filozof, hkrati pa dosleden Slovencem ni opustil priložnosti, da bi se v lece v svojih znanjih pridobil na obsej slovenskega naroda, ki ga je fašizem vršil nad svobodo, predvsem pa proti Slovincem. Njegove pridige, njegovi govorili so bili za mnoge tržaške Slovence, ki so včasih že pešali pod pritiskom fašizma, močna spodbuda, da niso klonili; mnogi tedaj slovenski študenti, in ne samo študenti, pa so v stikih z msgr. J. Ukmarjem našli zaupanje in prikljub klobom Ukmarjem svojo zapest pridobili ali jo utrdili.

Ceprav so fašisti stalno prežali na msgr. Jakob Ukmarja in mu nemalokrat grozili z zapornimi konfinacijami, mu niso mogli doživeti. Deloma zato, ker ga je ščitil tedajni škof dr. Fogar, deloma pa zaradi ugleda, ki ga je danes pri jubilarju utrdil kot kremenit značaj in znanstvenik.

In tudi v sedanjosti dobi, ko bi od prijetnega in ne kdove kako zdravega človeka pričakovali, da se bo umaknil v manj zahteven mir, srčamo msgr. Jakob Ukmarja tudi pri akcijah, ko gre za dolga in naveličana vprašanja Slovencev v Tržaškem, njegova dejavnost se torej nadaljuje, pa čeprav v razumljivem upočasnjem tempu.

Ob visokem jubileju msgr. Jakob Ukmarju čestitamo in mu želimo še veliko let plodnega dela.

PRIZNANJA ZA PRIZADEVNOST IN SPOSOBNOST
Seznam nagrajenih vinogradnikov na razstavi domačih vin v Dolini

Skupno so podelili 8 nagrad za be. lo vino in 5 nagrad za črno vino

Kakor smo že poročali, je bilo v ponedeljek na dvorišču društvene gostilne v Dolini razdeljevanje nagrad vinogradnikom iz dolinske občine, ki so s svojim vinskim pridelkom sodelovali na letosnji 12. občinski razstavi domačih vin v Dolini.

Objavljamo seznam nagrajencev in nagrad, ki so jih prejeli:

BELO VINO

1. nagrado za belo vino (zlate kolajne predsedstva delnega sveta in 15.000 lir Tržaške hranilnice) Josip Pankraz Dolina 187.

2. nagrado (zlate kolajne Pokrajinske ustanove za turizem in 10.000 lir Potovalnega urada «Aurora») Nikolaj Kosmac - Zatrebec 11.

4. nagrado (srebrna kolajna Zdravstva ATIS in 5.000 lir podjetja Vladimir Marinaz) Mario Santic, Dolina 54.

5. nagrado (srebrna kolajna pokrajinske uprave in bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Ignacij Ota - Dolina 68.

6. nagrado (srebrna kolajna Tržaške hranilnice in bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Maki Ota - Kroglic 33.

7. nagrado (srebrna kolajna Ustanove za kmetijski preporod in bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Bruno Zahar - Boršt 58.

7. nagrado (srebrna kolajna Ustanove za kmetijski preporod in bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Zdravko Kocjančič - Dolina 115.

7. nagrado (bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Mario Smoljak - Mačkovič 55.

8. nagrado (Bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Ivan Canciani - Dolina 118.

8. nagrado (bon za 5.000 lir Kmetijskega konzorcija) Trstulj Albert Derganc - Log 74.

CRNO VINO

1. nagrado za črno vino je prejel Valentin Zerjal - Boljunc 219 (podeljen srebrni kelih predsedstva delnega sveta in 15.000 lir Primorskega dnevnika).

2. nagrada Josip Coretti - Rieman 16 (zlate kolajna tržaške pokrajinske uprave in 15.000 lir Tržaške hranilnice).

3. nagrada Ivan Canciani - Dolina 118 (zlate kolajna Pokrajinske ustanove za turizem in 10.000 lir gostilne Ostruška).

4. nagrada Mario Santic - Dolina 53 (srebrna kolajna pokrajinske uprave in 5.000 lir tržke Vladimir Marinaz).

5. nagrada Anton Savron - Dolina 54.

DEMOGRAFSKO GIBANJE TRŽAŠKEGA PREBIVALSTVA

Tudi v maju se je zmanjšalo število ljudi v tržaški občini

128 smrtnih primerov več kot rojstev - Več priseljenih kot odseljenih - Srčne bolezni in rak najpogostejši vzroki smrti

Demografsko gibanje prebivalstva v tržaški občini zaznamuje že vsa zadnja leta. Za mesecem rahlo upadanje, ki je skoraj izključno posledica presežka števila smrtnih primerov nad rojstvi. Medtem ko se je število prebivalstva v letošnjem aprilu zmanjšalo za 101 enoto, se je v maju zmanjšalo za 114 enot. V zadnjem mesecu je bilo namreč v tržaški občini 279.938 stalno bivaljnih (rezidentnih), ob koncu meseca pa je 279.824. Samo v maju je bilo 128 smrtnih smrti, več kot rojstev, vendar je to razlika nekoliko zmanjšala število na novo priseljenih oseb, ki je bilo za 14 enot višje od števila odseljenih.

V tržaški občini se je v maju rodilo skupno 248 otrok (121 deček in 127 deklica) iz drugih občin (10 v tržaško prepsali 12 rojstev (10 dečkov in 2 deklice), iz inozemstva pa enega novorojenčka. Skupno je bilo torej v maju registriranih v tržaški občini med rezidentnim prebivalstvom 261 rojstev (132 dečkov in 129 deklica). V istem razdobju je umrlo (vedno v tržaški občini med rezidentnim prebivalstvom) 367 oseb (190 moških in 177 žensk), iz drugih občin pa so prepsali v tržaško 22 smrtnih primerov (11 moških in 9 žensk), skupno torej 389 smrtnih primerov (203 moških in 186 žensk).

Glede preseljevanja prebivalstva pa je bilo gibanje naslednje: Priseli se je v tržaško občino iz drugih občin 249 oseb (141 moških in 108 žensk), iz bivše cone B 18 oseb, iz inozemstva 74, od tega 31 iz Jugoslavije, skupno torej 341 oseb (177 moških in 164 žensk). V istem razdobju se je iz tržaške občine izselilo v druge občine 289 oseb (158 moških in 131 žensk), v inozemstvo pa 39 oseb, od katerih dve v Jugoslavijo. Skupno se je potemteljem izselilo v maju iz tržaške občine 327 oseb (178 moških in 149 žensk), kar pomeni, da je preselejevanje navrglo tržaški občini 14 novih občanov.

Podatki za prisotnost (tudi nerezidentno prebivalstvo) so za naslednji: rodilo se je 263 zakonite in 11 nezakonskih vendar priznanih otrok, skupno 274 otrok, od katerih 145 dečkov in 129 deklic. Mrtvorojenj so bili trije otroci, dvojčkov v maju ni bilo. V istem času je bilo med prisotnim prebivalstvom 277 smrtnih primerov (141 moških in

136 žensk). Med umrlimi so bili štirje otroci, ki niso dosegli enega leta starosti.

Najpogostejši vzroki smrtnih primerov so bile bolezni krvnega obtoka, zaradi katerih je umrlo 99 oseb ali 35,7 odst. vseh umrlih, od teh pa kar 87 ali 31,4 odst. zaradi srčnih bolezni in 12 ali 4,3 odst. zaradi visokega pritiska, poapnenja žil itd. Drugi najpogostejši vzroki smrtnih primerov so bila rakasta obolenja, zaradi katerih je umrlo 71 oseb ali 25,6 odst. zaradi okvar na ožilju pa je umrlo 28 oseb ali 10,1 odst. Zaradi jetrne ciroze je umrlo 17 oseb ali 6,1 odst., zaradi nenaravnih vzrokov 17 oseb ali 6,1 odst. (od teh jih je 5 umrlo zaradi prometnih nesreč), 7 oseb ali 2,5 odst. pa je umrlo zaradi nalezljivih bolezni in od teh 5 ali 1,8 odst. zaradi tuberkuloze.

Od skupnega števila umrlih jih je 122 umrlo v bolnišnicah in zdr. višičih, 37 doma, 3 v strotiščnicah in 15 na drugih krajih.

Končno je bilo v maju 175 porok, od katerih 158 cerkvenih in 17 civilnih.

IZPRED TRŽAŠKEGA PRIZIVNEGA SODIŠČA

Po prepiru je v baru z nožem hudo ranila bivšega ljubimca

Bubničevi so prizivni sodniki znižali kazen od 2 let in 6 mesecev na 2 leti zapora

Včeraj zjutraj je tržaško prizivno sodišče ponovno obravnavalo primer 24-letne Luciane Bubnič primer. Pitacco iz Ul. Ronchetto 15, ki je bila obtožena, da je z nožem hudo ranila tekaža Aldo Mazzerja.

Krivi dogodek se je odigral 12. junija lani popoldne v baru Spina v Ul. Udine 10. Bubničeva je prav tedaj stregla raznim gostom, ko je prišel v lokal Aldo Mazzer. Zeno je imela svoj čas z njim ljubezensko zvezo, čeprav je bila poročena ter imela z možem hčerko. Pozneje pa se je pobotala z zakoncem ter sklenila prekiniti vsakršni odnos z ljubimcem. Ze v dnevi pred krivim obratovan je Mazzer postal ba je nasilen ter je skušal prisiliti Luciano, da se mu ne odpove. Tisto popoldne je prepil med bivašima ljubimcema dosegel svoj višek. Nenadoma je Luciana zgrabila za nož ter ga nastavila proti možkemu. Ali je z nožem zamahnila, ali pa se je možki sam nasadil nanj, je ostalo vedno nekoliko zavito v meglo. Preiskovalni organi in potem tudi kazenski sodniki so menili, da morda

Počitniška kolonija družbe Sv. Vincencija iz Trsta v Rigolatu. V koloniji je kakih 70 otrok, pod vodstvom ravnateljice Bojane Simčičeve. (Fotografija Fotografska agencija RICE, Trst, Drevored XX. septembra 30, tel. 95389)

V TISKU JE PUBLIKACIJA O ANKETI ACEGAT

Knjiga o 11.000 pripombah uporabnikov o problemih javnih prevozov in prometa

Največ opazk se nanaša na okrepitve prevozne službe na izbiro prometnih sredstev in na preosnovno omrežja

V tisku je publikacija, v kateri so povzeti rezultati ankete podjetja Acegat o prometu vozil in o javnih prevoznih v Trstu. Tako bodo dobile najširšo publiciteto ne samo opredeljene mešanice, ki jih je zadevala anketa, temveč tudi sugestije in predlogi, ki so jih dali uporabniki glede najrazličnejših aspektov obravnavane teme. Ta dokumentacija bo še zlasti zanimiva po zadnjem sklepu občinskega sveta, nakup novih avtobusov, ki bodo omogočili ukinitve tramvajskih prog št. 6 in 9.

Uporabnikov, ki so dali svoje sugestije in predloge, je bilo okrog 8000. Ker pa so mnogi dali več predlogov na istem formularju Acegata, je bilo takih predlogov v celoti okrog 11.000.

Uporabnike zanimajo zlasti trije problemi: okrepitve prevozne službe, izbira prevoznih sredstev (tramvaj, avtobus, filobus) in preosnovna avtofilotramvajskega omrežja. Skupno se na ta vprašanja nanaša več kot 4000 pripomb (okrog 40 odst.). Od teh se jih več kot 1400 nanaša na okrepitve prevozne službe zlasti na progah 18, 21, 26, 29, 17 in 11. Približno enako število pripomb (okrog 14 odst.) se nanaša tudi na vrsto vozil. Uporabniki so najbolj naklonjeni filobusom in v določeni meri avtobusom. Ostalih 1700 pripomb se nanaša na razne aspekte preosnove prevoznega omrežja, tako na primer na podaljšanje proge 30 proti Elizejskim poljanam in podaljšanje proge 14 do Trga Libertà ali Borznega trga, na preusmeritev proge 21 po Ul. Flavio namesto po Ul. Caboto, proge 5 po Ul. Carducci namesto po Korzu in proge 29 po Drevoredu d'Annunzio namesto po Ul. Svevo, na spremembe omrežja v korist uporabnikov iz Ulice alle Cave, Griljana, Carbone in Ul. S. Pasquale.

Na drugo skupino problemov, med katerimi so splošno upravljajne pooblaščenega podjetja, ponašanje osebja, tarife, postajališča in sredstva javnega prevoza, se nanaša okrog 3000 pripomb ali 30 odst. Okrog 2000 opazk pa se nanaša na razna vprašanja, ki so povezana z umiki pooblaščenih prevozov, s sistemom avtomatične blagajne, s kioski za čakanje na postajališčih, s sindikalnimi agitacijami itd.

Med opazkami, ki se nanašajo na problem kolektivnih in zasebnih prevozov, naj navedemo le nekatere: okrog 70 se jih nanaša na okrepitve kolektivnih prevozov, kakih 50 na pooblaščenega nekaterih prog, ki jih sedaj vzdržujejo zasebni prevozniki, 7 oseb ali 2,5 odst. pa je umrlo zaradi nalezljivih bolezni in od teh 5 ali 1,8 odst. zaradi tuberkuloze.

Od skupnega števila umrlih jih je 122 umrlo v bolnišnicah in zdr. višičih, 37 doma, 3 v strotiščnicah in 15 na drugih krajih.

Končno je bilo v maju 175 porok, od katerih 158 cerkvenih in 17 civilnih.

SMRTNA KOSA

Smrt ugledne Škedenjke Ivanke Babič

V torek popoldne se je po škedenjsko naglo razširila vest, da je umrla Ivanka Babič. Čeprav je bila pokojnica že v letih — stara je bila 79 let — je ves, o njeni smrti prenetila in prizadela vse, posebno njene znanke in prijatelje, katerih zares ni bilo malo, posebno ne v škedenju, kjer je pokojnica živela celo vrsto let. Za precejšen del po sebnosti srednje generacije škedenjskega je pa je s smrtjo čete Ivanke, šlo v nepopravnost tudi nekaj oseb: Ivanka Babič je bila namreč v dobi, ko so se za Casa Avstrije in nekaj let po prvi svetovni vojni obiskovali domači, škedenjski slovenski otroški vrtec, kjer je pokojnica bila strežnica.

Ivanka Babič je prišla v nekdanji škedenjski otroški vrtec leta 1915 in ostala v tej službi do leta 1926, ko je bil v času fašizma škedenjski otroški vrtec ukinitelj. Pravi ni bila domačinka — rodila se je 1889 v Grizah pri Sežani, od kod je še zelo mlada prišla v naše mesto — se je s svojo pridošnjo, poštenostjo in še posebej z do broto močno prikupila vsem. Ljudje so jo cenili tudi zaradi njene zavednosti, kajti kljub vsem peripetijam, skozi katere je morala tudi ona, je ostala zavedna Slovenka in tudi svoje otroke je vzgojila v ljudske ljudi. Kako so pokojnica imeli vedne radi in kako so jo spoštovali, se je videlo v sred, na njenem pogrebu, ko jo je na zadnji poti pospremlilo veliko ljudi.

Naj ji bo lahka zemlja, njenim preostalim naše iskreno sožalje.

VČERAŠNJE PROMETNE NESREČE

Trčenje zaradi mokre ceste v Miramarskem drevoredu

Pri trčenju sta se dve osebi precej hudo ranili - Z avtom v drog električne napeljave - Furgon «ape» v avtomobil

Okrog 8. ure sta se 32-letni Bruno Sandrin iz Sesljana št. 57 in 21-letna Elsa Giraldi iz Naselja S. Mauro 10314 peljal v fiat 1100, ki ga je sofaril Sandrin, po Miramarskem drevoredu proti Trstu, ko je prišlo do trčenja z nasprotni prihajajočim fiat 124, ki ga je bil zaradi spolzkega asfalta zavozil na levo in v verjetni zlom čeljusti ter jo pridržal na nevrotirskem oddelku, s prognozo okrevanja v enem mesecu. Sandrin se je ranil po desnem kolenu in nogah in se udaril po prsnem košu; na ortopedskem oddelku se bo zdravil tedni dni.

Približno ob isti uri je 34-letni Alberto Ruffini iz Reggio Emilia s svojim fiat 850 «coupe» v Ul. Commerciale zaradi spolzkega asfalta zavozil s ceste ter trčil v drog električne napeljave. Mož se je ranil po zatilju in se udaril po nosu in desnem kolenu.

Zrtev »rometne nesreče brez hudih posledic je bila včeraj zjutraj tudi 35-letna Livia Sibitigli por. Scheriani, ki stanuje v Zavljah št. 321. Okrog 11.30 je žena vozila furgon «ape» po Ul. Tonello; na stopu na križišču v Ul. Schiapparelli je verjetno preostro zavrla, tako da je vozilo zdrsnilo in trčilo v avtomobil, ki ga je vozil 22-letni Paolo Malabotta iz Ul. S. Rita 2-2. Žena se je pri trčenju udarila po zatilju, da so jo morali z rešilnim vozom Rdečega križa odpeljati v splošno bolnišnico. Tu so jo pridržali na nevrotirskem oddelku, kjer se bo zdravila 8 dni.

STOLPEC INA

KDO JE INA?

Ze nekaj časa se pojavlja dvakrat tedensko v Vašem dnevniku »stolpec INA«, v katerem se obravnava zavarovalna tematika. Do sedaj pa nismo govorili o INA sami. To bomo storili danes.

Kdo je INA?

Kaj dela INA?

INA je državni zavarovalni zavod (Istituto Nazionale delle Assicurazioni). Njegove kratice ne smemo zamenjati s kraticami naših velikih zavodov obveznega bolniškega in pokojninskega zavarovanja — INAM, INAIL, INPS itd., ki so zelo podobne. Ti zavodi opravljajo važno nalogo na socialnem torišču, podobnost z INA je samo v tem, da so vsi ti zavodi javne ustanove. INA je star zavod, saj je bil ustanovljen že aprila 1912. leta z zakonom št. 305. Njegov osnovni cilj je razširiti med vse socialne sloye deyo svobodnega skrbstva, uporabljajoč sodobne oblike življenjskega zavarovanja.

INA torej lahko po njegovem delovanju uvrstimo med industrijska podjetja. INA je zavarovalno podjetje, ki se ne razlikuje od drugih zavarovalnih družb, ki delujejo po svetu.

V 56 letih delovanja je INA izdal nad 16 milijonov življenjskih zavarovalnih polic; trenutno upravlja 6 milijonov pogodb v skupni vrednosti nad 2500 milijard lir zavarovanih vsot. V tej polovici stoletja so milijoni zavarovancev INA osebno ugotovili, kaj pomeni biti zaščitene s polico življenjskega zavarovanja. Zavarovancem, odnosno koristnikom, je INA namreč izplačal v trenutku največje potrebe več stotin milijard lir za dozorele davke, kakor tudi več milijard udeležbe pri dobičku poslovanja in druge brezplačne davke (usluge).

Zaupanje, ki so ga izkazali milijoni italijanskih zavarovancev zavodu INA s tem, da so prostovoljno zaupali državnemu zavarovalnemu zavodu zaščito svoje bodočnosti, je omogočilo ostvaritev ogromnih rezerv — tako imenovanih »matematčnih rezerv«. Te je zavod investiral, po zakonskih določilih, v skladu s smotri skupnosti v korist državnega gospodarstva. Med investicijami so na prvem mestu posojila krajevnim upravnim ustanovam (pokrajine, občine, konzorciji) za gradnjo objektov občne koristi (šole, ceste, bolnice, melioracije zemljišč itd.).

V šestdesetih letih, od 1900 do 1967. leta, so take investicije dosegle vsoto nad 598 milijard lir, a od te vsote je odpadlo na leto 1967 kar 92 milijard in pol.

Skoraj 12 tisoč uslužbencev INA dela v korist italijanskega prebivalstva. Porazdeljeni so na: 1. generalno ravnanjstvo v Rimu, 135 generalnih agencij, ki imajo sedeže v vseh glavnih mestih pokrajin in drugih večjih središčih, stotine glavnih in mestnih agencij in tisoče krajevnih agencij. To so zgornje številke, ki dokazujejo, da je Zavod sposoben opravljati svoje važno poslanstvo.

Znak INA je vedno in povsod jamstvo resnosti, gotovosti in izkušenosti.

VEDNO DOBRO PRERAČUNA, KDOR SE ZAVARUJE

INA

ISTITVTO NAZIONALE DELLE ASSICVRAZIONI

PD/10

Proti poletni vročini in da bi Vaše vozilo bilo bolj udobno, obrnite se na

ZANCHI

Autoforniture

TRST, UL. CORONEO 4
TEL. 29-684

- Slamnate prevleke za sedeže
- Nadvse hladne blazine
- Poletne prevleke
- Zaščitne prevleke za avtomobile

I.t.d. ... i.t.d. ...

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes, 13. t. m. ob 19.30 Cinemascope barvni film:

MODESTY BLAISE

(LEPOTICA, KI UBLJA)

Film je bil posnet po svetovno znanem romanu Igrajo: MONICA VITTI, TERENCE STAMP, DIRK BOGARDE

Jutri, 14. t. m. ob 16. uri ponovitev filma:

MODESTY BLAISE

(LEPOTICA, KI UBLJA)

tobi

JE TISTO KAR POTREBUJETE

EMO

CELJE

Alberto Ruffini iz Reggio Emilia s svojim fiat 850 «coupe» v Ul. Commerciale zaradi spolzkega asfalta zavozil s ceste ter trčil v drog električne napeljave. Mož se je ranil po zatilju in se udaril po nosu in desnem kolenu.

Zrtev »rometne nesreče brez hudih posledic je bila včeraj zjutraj tudi 35-letna Livia Sibitigli por. Scheriani, ki stanuje v Zavljah št. 321. Okrog 11.30 je žena vozila furgon «ape» po Ul. Tonello; na stopu na križišču v Ul. Schiapparelli je verjetno preostro zavrla, tako da je vozilo zdrsnilo in trčilo v avtomobil, ki ga je vozil 22-letni Paolo Malabotta iz Ul. S. Rita 2-2. Žena se je pri trčenju udarila po zatilju, da so jo morali z rešilnim vozom Rdečega križa odpeljati v splošno bolnišnico. Tu so jo pridržali na nevrotirskem oddelku, kjer se bo zdravila 8 dni.

RADIO VOJNA

SOBOTA, 13. JULIJA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.00 Kolesar - 11.35 Slov. pesmi - 12.10 Iz beležnice fotoreporterja M. Magajne - 13.30 Semeni plošč - 14.45 Glasba z vsega sveta - 16.30 Violinist Tonazzi - 17.05 Električne orgle - 17.20 Glasba za transistore - 17.40 Otrokov pravilni svet: Lisica zvitozrepka - 18.15 Umetnost in prireditve - 19.00 Poje E. Dudine - 19.20 Zabavni ansambel - 20.00 Sport - 20.45 Tavcar: Visokozna kronika - 22.00 Komorne skladbe.

Trst

12.05 Furlanski glasbeniki - 12.35 Tretja stran - 14.00 Glasbene poezije za mladino - 14.40 Tržaški pisatelji.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Polke in valčki - 10.00 Ansambel Papetti - 10.30 Plošče - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Orkester Last Band - 14.30 Priljubljeno jim skupaj - 15.10 Ritmi in melodije - 16.30 Popevke - 17.30 «Fumorama» - 18.00 Izbrani ste - 18.35 «Happening» - 19.00 in 20.30 Prens RL - 20.00 Poje Alma Cogan - 23.10 Plesna glasba.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Jutranja pesmi - 9.05 Ital. plošče - 10.05 in 11.30 Ura glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 13.20 Zelo poletje - 14.20 in 15.15 Plošča za poletje - 16.00 Spored za mladino - 16.30 Poljudna znanost - 17.10 Diskoteka - 17.35 Operna antologija - 18.00 Veliki variete - 19.30 Luna park - 20.30 Glasbeno-govorni spored.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 10.40 Glasbeni variete - 11.40 Plošča za poletje - 13.00 Kvartet Cetra - 14.40 Juke box - 14.45 Glasbeni kotiček - 15.15 Sopranistka L. Price in basist E. Pinzi - 16.00 Rap - 16.35 Ital. zbori - 17.05 Neapeljske pesmi - 17.40 Plošče za najmlajše - 19.05 Motivi - 20.04 Chander: «Il lungo addio» - 21.00 Festival neapeljske pesmi.

III. program

10.40 Villa Lobos in Tarrega - 11.00 Antologija interpretov - 13.00 Skladbe Ottorina Restigia - 14.30 Hensejeva opera «Mali lord» - 17.15 Haendlova sonata - 17.25 Sostokovic, Simf. št. 1 - 19.15 Vskakovski koncert - 20.50 Simf. koncert - 22.30 Radijska drama: «Un giorno come domenica».

Filodifuzija

8.00 Vivaldijske skladbe - 9.30 Liszt in Dvorak - 11.00 Antologija interpretov - 15.30 Koncert lahke glasbe (Lahka glasba): 8.30 Glasba z vsega sveta - 10.00 Mednarodni jazz, pesmi, solisti.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Poročila - 8.25 Inform. oddaja - 9.08 Baročna glasba - 10.00 M. Marin: Skrivnostni primer - 10.15 Andersen-Vodopivec: Palčica - 10.30 V planinski koči - 11.15 Pri vas doma - 13.10 Na današnji dan - 13.10 Iz naših krajev - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Narodna izvojdina - 14.30 Priporočila - 14.45, 15.05 Melodije - 16.45 Čudo Peca: Učna ura za EVO - 17.00 Vsa dan za vas - 18.05 Gremo v kino - 18.35 Igramo beat - 19.09 Aktualnosti - 19.15 Pravkar prišlo - 19.50 S knjižnega trga - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Godala v ritmu - 21.00 Sobotni večer - 21.10 V. Zupan: Veliki dogodek v Teutov Arriba - 22.30 Radio Koper - 23.10 Oddaja za izseljenke - 24.05 S pesmijo in novi tečen.

Ital. televizija

18.00 Program za mladino - 19.00 Izžabanje loterije - 19.10 Teden dni v parlamentu - 19.35 Nabožna oddaja - 19.50 Sport - 20.30 Dnevnik - 21.00 Festival neapeljske pesmi - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik - 21.15 Film «Le tre lucie» - 23.00 Tolstoj: «Vstajenje».

JUG. TELEVIZIJA OD 13. DO 20. VII. 1968

SOBOTA, 13. JULIJA

21.00 in 24.05 Poročila - 19.25 Zgodba o kotletu Chicu - film - 20.15 S kameri po svetu - 20.40 Vijavaja - 20.55 Pesem poletja - 21.35 Zabavno-glasbena oddaja - 22.35 Karavana zapravljkov - I. oddaja - 23.00 Uporniki ameriški film - 23.50 TV kazipot.

NEDELJA, 14. JULIJA

10.30 Dobro nedeljo voščimo - 11.05 Kmetijska oddaja - 11.45 Zgodba o kotletu Chicu - film - 12.35 Cirkus - film - 13.00 Nedeljska TV konferenca - 16.00 TV kazipot - 16.15 Luzern: Mednarodna regata - 18.40 Dokumenti in čas - 19.10 S pesmijo in plesom po Sloveniji - 20.05 Otok zakladov - film - 20.55 Pesem poletja - 21.00 Dnevnik - 21.45 Vijavaja - 21.50 Glasbena oddaja - 22.50 Sportni pregled - 23.20 Šahovski komentar - 23.35 Dnevnik - 23.55 Prvenstvo Jugoslavije v vaterpolu.

PONEDELJEK, 15. JULIJA

19.30 Po Sloveniji - 19.45 Propagandna medija - 19.50 Reportaža - 20.20 Obrežje - oddaja za ital. narodnostno skupino - 20.40 Plošča poletja - 20.55 Pesem poletja - 21.00 Dnevnik - 21.35 V. Zupan: Sarabanda za občene - 22.25 Sodobna glasba - 22.55 Poročila.

TOREK, 16. JULIJA

19.30 Risnike - 19.45 Pero Dimitrijevič - 20.10 Svet na zaslono - 20.55 Pesem poletja - 21.00 Dnevnik - 21.40 Marjana - sovj. film - 22.53 Sem Ribčev Urban, sledijo poročila.

NEDELJA, 14. JULIJA 1968

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 8.00 Kolesar - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.00 Maša - 10.00 Godalni orkester - 10.45 V prazničnem tonu - 11.15 Oddaja za najmlajše - 12.00 Nabožna glasba - 13.30 Glasba po željah - 14.45 Glasba z vsega sveta - 15.45 Rebec: «Tramontana» - 16.30 Orkestri - 17.30 Ples - 18.45 Orkester pripoveduje - 19.30 Zbor «F. Prešeren» iz Kranja - 20.00 Sport - 20.30 Slov. folklor - 21.35 Sodobna glasba - 22.00 Nedelja v športu.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja - 11.30 Tamburaški ansambel - 11.30 Za prijatelje cvetja - 19.30 Poje E. Dudine.

Koper

8.30, 12.30, 15.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 10.10 Glasbavni zvoki - 12.00 Nedeljsko srečanje - 10.45 Klarinet in orkester - 11.00 Prens RL - 11.30 Današnji pevci - 12.05, 12.50, 15.30 in 16.07 Glasba po željah - 12.35 Zunanje-politični pregled - 14.00 Dogodki in odmevi - 14.30 Plošče - 14.45 Orkester - 15.10 Domače pesmi in melodije - 19.00 Orkester - 20.30 Prens RL - 23.10 Plesna glasba - 23.45 Sportna nedelja.

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.06 Nabožna oddaja - 10.15 in 11.10 Ura glasbe - 12.00 Kontrapunkt - 13.20 Modugno in Orietti: Berti - 14.00 Ital. popevke - 15.30 Mezosopranistka Ch. Ludwig - 16.00 Popoludne z Mino - 17.30 Plošča za poletje - 17.00 Simf. koncert - 19.15 Planistični duo - 20.00 Glasbeni variete - 21.07 Neapeljske pesmi - 21.30 Beethovenova komorna glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila - 8.45 Oddaja za ženske - 9.35 Veliki variete - 11.35 Juke box - 12.00 Nedeljske pesmi - 13.00 Radijski kvizi - 14.00 Opera glasba - 16.20 Preizkušajo se diletanti - 17.05 Glasba in sport - 18.45 in 20.04 Program za konec nedelje - 21.30 Francoske nove plošče.

III. program

10.00 Haendel in Bach - 10.30 Franckove skladbe - 11.15 Operni koncert - 13.00 Geza Anda izvaja Mozarta - 13.50 Jaračkov kvartet št. 2 - 15.30 M. Duras: «Giorni e giorni sugli alberi» - 17.05 Violinist L. Kogan - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Spomin na S. Quasimodo - 19.15 Koncert - 20.30 Ciper, sredozemski problemi - 21.00 Klub poslušalcev.

Filodifuzija

8.00 Schumannove skladbe - 11.00 Antologija interpretov - 12.30 Komorna glasba - 13.30 Casella in Busoni - 15.30 Simf. glasba - Spontini, Prokofjev in Dvorak - (Lahka glasba): 8.30 Glasba z vsega sveta - 10.00 Jazz, orkester, solisti.

Slovenija

7.00, 8.00, 14.30, 20.30 Poročila - 7.30 Informativna oddaja - 8.30 Za kmetijske proizvajalce - 9.05 N. Grafenauer: «Nedelja v sončnem gozdu» - 9.48 Skladbe za mladino - 11.00 Še pomurite, tovariši! - F. Jurčič: Na kamnitih tleh; M. Fajdiga: Najmlajši komandant - 11.45 Mozaik lepih melodij - 12.00 Turistični napotki - 13.00 Na današnji dan - 14.15 Iz opernih partitur - 14.40 Nedeljska reportaža - 15.00 Čez hrib in dol - 15.30 V. Klavžar: «Riholov», humoreska - 15.45 Veliki orkester - 16.05 Lahka glasba - 17.00 N. Sinkič: «Pojčoka skrinjica» - 17.40 Orkester Pourcel - 18.05 Sportno popoldne - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Glasbene razglednice - 21.00 «V nedeljo zvečer» - 23.15 Sereadni večer - 24.05 Literarni nohturno.

Ital. televizija

11.00 Nabožna oddaja - 12.00 Kmetijska oddaja - 16.15 Sportno popoldne - 17.30 Program za mladino - 18.00 Včeraj in danes - 20.30 Dnevnik - 21.00 Simenon: «La chiusa» - I. nadaljevanje - 22.05 Francoise Hardy - 22.29 Sportna nedelja - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

17.30 Neposredni športni prenos - 21.00 Dnevnik - 21.15 Uva voce in vacanza - 22.00 TV film: «Obramba ex officio».

PONEDELJEK, 15. JULIJA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.00 Kolesar - 11.35 Soplek slovenskih - 12.10 Poletna srečanja - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.30 Melodije - 17.30 Poljudna enciklopedija - 18.00 Pevski zbor - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Borodini in Hirdemith - 19.30 Vodeb: «S Plecnikom po Italiji» - 20.00 Sportna tribuna - 20.35 Folklorni ansambel «Lado» - 20.50 Zgodovina prve svet vojne - 21.30 Sopranistka Bratuš-Kacjan.

Trst

12.05 Poje L. Romanelli - 12.25 Tretja stran - 13.15 Orkester - 14.10 Zafredove skladbe - 14.45 Jazz.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Operne arije - 10.00 Pod senčnikom - 11.00 Vesela glasba - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Melodije - 14.40 «Fumorama» - 15.19 Za odhiti in razvedrilo - 15.30 Zvoki in barve - 16.30 Popularne skladbe - 18.00 Otroški kotiček - 18.40 Glasbeni barok - 19.00 in 20.30 Prens RL - 23.10 Pisani motivi - 23.35 Večerni koncert.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Plošča za poletje - 9.10 Zvočni trak - 10.05 in 11.30 Ura glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 14.45 in 15.10 Ital. popevke - 16.30 Moderne msiodje - 17.05 Glasba za mladino - 19.15 Radijska priredba - 20.15 Orkestri - 21.00 Simf. koncert - 22.35 Glasbeno-govorni spored.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Lahka glasba - 9.40 Glasbeni album - 10.15 Jazz - 11.35 Odprta pisma - 11.40 Pesni desetletja - 13.35 Plošča za poletje - 14.00 Juke box - 15.00 Izbrane plošče - 15.15 Flvaystik J. K. Rampa - 18.20 Poljudna enciklopedija - 20.04 Opera glasba - 22.40 Neapeljske pesmi.

III. program

10.00 Nabožna glasba - 10.40 Bartokova sonata št. 1 - 11.30 Franck in Dvorak - 12.20 Granadosovi Španski ples - 15.25 Glasbena komedija: «Viva nuvola 33» - 17.15 Mozartov klavirski skladbe - 18.15 Gospodarska rubrika - 18.30 Lahka glasba - 18.45 L. Bonanni: «La ragazzina» - 19.15 Koncert - 20.00 D. Fabry: «L'avvenimento» - 22.30 Glasba danes.

Filodifuzija

8.00 Torellijske skladbe - 8.35 Skladbe za orgle - 9.15 Operni koncert - 11.00 Karajan dirigira Čajkovskega - 15.30 Simf. glasba: Cimarosa in Mozart - Lahka glasba: 7.00 Orkestri - 8.30 Glasba z vsega sveta - 10.00 Jazz, popevke, orkestri.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Poročila - 8.25 Inform. oddaja - 9.08 Glasbena matrica - 10.00 Za mladino - 11.00 Skladbe za mladino - 10.30 Operne uverture - 11.15 Pri vas doma - 13.00 Na današnji dan - 13.10 «Letni časi» - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Pihalni orkestri - 14.30 Priporočajo vam... - 15.05 Lahka glasba - 16.20 Glasbeni intermezzo - 16.40 Zbor «F. Prešeren» iz Celja - 17.09 Vsa dan za vas - 18.05 Operni koncert - 19.00 Aktualnosti - 19.15 «Signali» - 19.35 Mladinska oddaja - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Pevka Irena Kohont - 21.00 Rezervirano za koncert z Dubrovniških letnih iger - 23.10 Radi ste jih poslušali - 24.05 A. Askerc: Štiri balade.

Ital. televizija

16.30 Tour de France - 18.15 Spored za mladino - 19.45 Sport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Film «Le radici del cielo» - 23.00 Premiere - 23.10 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

21.00 Dnevnik - 21.15 S prve strani - 22.15 Tenorist R. Casellato - 22.50 Neposredni prenos športnega dogodka.

POGOVOR Z RAVNATELJEM KNJIŽNICE DR. MANZINIJEM

Z odlokom predsednika republike knjižnica iz «vladne» postala «državna»

Sedaj je najvažnejša v naši deželi ter je dobila nove naloge o odnosih do sosedov

Pred približno dvema mesecema je bil objavljen v uradnem listu italijanske republike odlok, s katerim je bil sprejet nov pravilnik nekaterih državnih knjižnic, na podlagi katerega se bo goriska od sedaj imenovala «državna» (statale) in ne več «vladna» (governativa).

Marsikdo se bo čudil, zakaj odlok predsednika republike o taki spremembi naziva, saj ljudje ne ločijo med nazivi «vladna» ali «državna». Dejstvo je, kot nam je povedal ravnatelj knjižnice dr. Manzini, da bo imela knjižnica sedaj na razpolago več sredstev in da bo morala izvesti nove naloge. Med najvažnejšimi je dejstvo, da se knjižnica nahaja na robu države in da je zaradi tega v središču stikalšč različnih kultur. Ker na celotnem deželnem ozemlju ni nacionalne knjižnice, postane goriska državna knjižnica na mah najvažnejša na področju naše dežele. Zaradi tega imamo sedaj nove naloge o odnosih do sosedov.

Slovenske odličnjakinje

Objavljamo še poslednje tri fotografije odličnjakinj na slovenskih srednjih šolah v Gorici. Ileana Sirk iz Gorice je zaključila 2. razred enotne nižje srednje šole s povprečno oceno devet. Njena sestra, Nataša Sirk, je zaključila 1. razred enotne srednje šole, je solsko leto zaključila s povprečno oceno osem. Z oceno osem je prvi razred enotne šole izdelala tudi Nataša Devetak iz Sovodnje. Vsem izreka naše uredništvo tople čestitke.

Ileana Sirk

Nataša Sirk

Nataša Devetak

POBUDA TRGOVINSKE ZBORNICE

Nagrajevanje za zvestobo delu ter za gospodarski napredek

Razdelili bodo 30 zlatih medalj in diplom osebam in podjetjem, ki izpolnjujejo pogoje natečaja

Trgovinska zbornica iz Gorice je razpisala natečaj o nagrajevanju ljudi, kakor tudi podjetij, ki so se odlikovali z zvestobo delu in imajo zaslug za gospodarski napredek. Nagradjeni bodo razdeljeni v več kategorij. Tako tvorijo kategorijo zase «A» delavci in uradniki, ki so vsaj 30 let bili neprestano zaposleni pri istem podjetju. V kategoriji «B» so ljudje, ki so vodili podjetje vsaj 35 let. Odlikovali bodo tudi podjetja; v kategoriji «C» bodo namreč tista podjetja, ki delujejo nepretrgoma vsaj 50 let na področju goriske pokrajine (industrijska, obrtniška ali kmetijska podjetja) ali so vsaj 25 let vpisana v obrtniško zbornico oziroma v seznam kmetij. Nagradili bodo nadalje manjša podjetja (kategorija «D»), ki so se tehnično izpopolnila ter so uvedla izboljšave v korist občinstva. V zadnji, se pravi v kategoriji «E», bodo odlikovali lastnike

radi tega imamo sedaj nove naloge o odnosih do sosedov. Ravnatelj knjižnice dr. Manzini nam je dejal, da upa, da bodo tudi bralci v Sovodnji, Steverjanu in Podgori prav tako marljivo kot oni v Doberdobi, takrat ko bodo tudi v teh krajih odprte dvojezične obične knjižnice. Ugovori smo tudi, da v seznamu krajev, kjer je treba odpreti knjižnice, ni Standreže. Ne bi hoteli, da bi goriska občina mislila, da je dovolj, če je knjižnica v naselju v Kraški ulici in da Standreže take knjižnice ne potrebuje.

Pokrajinska uprava je lastnik 5.600 kv. metrov zemlje pri Vipavi (Peč), ki bi ga prodala ali oddala v najem za daljšo dobo. Kogar zanima, naj se za pojasnila obrne na pokrajinsko upravo v Gorici, Korzo Italija 55. Odločitve so podrejene sklepu pokrajinskega sveta ter nadzornih organov.

RAZSTAVA V VOJNEM MUZEJU NA KORNU

Fotografije iz avstrijskih virov o prvi svetovni vojni na Goriškem

Razstava je odprta vsak dan - Uredil jo je ravnatelj muzeja cav. Bradaschia

V okviru praznovanj ob 50-letnici zaključka prve svetovne vojne je pokrajinska uprava uredila v muzeju na Kornu spominsko razstavo o tej vojni na Goriškem. Poleg obstoječih muzejskih prikazov, ki prikazuje dogodke na Goriškem z italijanske strani, so sedaj uredili v glavni dvorani razstavo fotografij z avstrijske strani, ki sta jo goriškemu muzeju posredovali dve ustanovi z Dunaja, in sicer Heeresgeschichtliches Museum in Nationalbibliothek. Te fotografije so bile doslej na Goriškem nepoznane in prikazujejo soško fronto, kot so jo videli Avstrijci. Na voljo so tudi nekatere fotografije naših slovenskih vasi v času vojne virov. Zanimiva je fotografija z dne 7. novembra 1918, to je nekaj dni po

zaključku vojne, ki prikazuje italijanske oficirje med spremljanjem po gorški ulici, poleg njih pa stojijo oborožena kolona v avstrijskih uniformah: to je kolona ljubljanskega polka, ki je tiste dni zapustila Gorico, in ki je več letal kot jugoslovanski in ne več kot avstrijski polk.

Maj pripomnimo se, da so v dvoranih goriškega muzeja na Kornu na novo uredili razstave slik goriških in drugih slikarjev iz raznih dob, med katerimi prednjači jo slike goriškega slikarja Tomina. Na ogled so tudi nekatere Tomineve slike, ki jih je pokrajinska uprava kupila v zadnjem času. V četrti zvečer so si pokrajinski predsednik dr. Chienaroli in člani občinskega odbora ogledali

prostore muzeja in razstave ter izrazili ravnatelju Bradaschiji vsemu osebju zadovoljstvo nad njihovim delom. Ta obisk pokrajinskih odborov nadomestila uradno otvoritev, kajti bilo bi neustojno, če bi v teh vročih dneh svetlo otvarjali razstavo.

Festival dela v Doberdobi

Drvi se prične v Doberdobi festival dela, ki ga prireja krajevna sekcija KPI. Jutri ob 19. uri bo nastopil zabavni ansambel «Brški slavček» iz Steverjana, sledil bo govor poslanca Albina Škrka, potem pa bo sovjetski pevec Vladimir peruske narod

AKAŠNO JE MERILO ZA DOLOČANJE BOGASTVA?

Petrolejski kralj Paul Getty je dejal: «Kdor natanko ve, koliko ima, ni bogat»

Povsod velja Getty za najbogatejšega človeka na svetu - Mož raje živi v Londonu kot v svoji domovini - Bil je vedno ljubitelj lepih žensk in športnih avtomobilov - Sedaj ima že 75 let, a še ni izpregel

Paul Getty ne ve, kako je bogat

Kdo je pravzaprav bogat? Tisti, ki se vozi z rolls-roycom? Ali pa oni, ki imajo vedno v svoji blagajni milijon v gotovini? Gleda tega je v resnici težko najti pravo mero. Bese da milijonar je nekdo veljala za čarono. No, dandanes pa ni več tako. Dandanes se že sprašujemo pri tem: «Dolarski? Lirski? Dinarški? ...» Vprašanje bogat ali ne bogat ni torej tako preprosto pojasniti. Najbrž tudi zategadelj, ker je to docela odvisno od osebnega občutka. Kdor stalno živi v bolj skromnih razmerah in ki se mu tudi v prihodnosti ne obeta nič večje blagostanje, se počuti bogatejši, če ima nekaj tisočakov. Posebej za Evropo pa velja, da je v nenehnem upadanju, da postaja Evropa vedno ubožnejša, kar vpliva tudi na usodo starega kontinenta.

Seveda ne smemo jemati besede obubožanje tako dobesedno. Vsekakor pa ostaja dejstvo, da nekdanji ogromni bogastvi, prostrani veleposesti in več. Vojne, revolucije, propad velikih držav, vse to je povzročilo velikanske spremembe. Čeprav je sicer v Evropi še vedno precej bogatih posameznikov, bi se vendarle ne mogla primerjati z Ameriko.

Neki Američanec pa je postavil glede bogastva merilo, ki ga povsod po svetu priznajo. Bogataši, seveda. «Kdor natanko ve, koliko ima, ni bogat človek!» Ta izrek je povedal Paul Getty, ameriški petrolejski kralj in milijarder, ki pa živi v Londonu. Paul Getty velja za najbogatejšega človeka na svetu. Tudi ameriško finančno glasilo «Fortune», ki redno objavlja seznam najbogatejših vsakega leta, ga prištevata že deset let med najbogatejše ljudi na svetu.

Dvoje je pri tem seznanu milijarderjev zelo značilno. Najprej to, da je skoraj vse največje bogastvo skoraj izključno v rokah Američancev in pa to, da si je petero od osmih najbogatejših pridobilo bogastvo s petrolejem.

In to velja tudi za Paula Gettyja, prvega na seznamu. Pri njem pa velja omeniti še to, da ni svojega bogastva ne podedoval ne priženil, marveč si ga je pridobil z lastnim prispevkom, znanjem in prebravami. Res pa je, da je bil Getty imel odobro zavarovan hrbet. Njegov oče, odvetnik v Minnesoti, ni bil ravno reven mož. Vendar svojega sina ni podprl čez mero in več kot je bilo potrebno. Zlasti pa ne z denarjem. Pri tem pa ni varčeval z dobrimi nasveti, ko se vselej izkazali za nadvse donosne. Stari Getty je spo-

ima veliko slabost do lepih žen. Številne romane s hollywoodskimi zvezdami in zvezdicami dovolj jasno pričajo o tem. Pri tem pa je zanimivo to, da ni skoro moč najti kake njegove slike. Že več ko dvajset let se Hughes ni pustil fotografirati.

V nasprotju z Gettyjem ni Hughes imel v svoji mladosti in ob začetku svoje finančne dejavnosti nobene opore. Ne finančne ne moralne. Hughes si je pomagaj navzgor drugače. Imel je družabnika in si sposodil denar, ki ga je znal dobro naložiti. Najprej kot konstruktor letal. Potem kot industrijec. Pozneje je vložil Hughes svoj denar v filmsko produkcijo.

V tej njegovi filmski dobi so bile številne afere z Jean Harlow, Jane Russell, Ginger Rogers, Lano Turner, Avo Gardner ali Katherine Hepburn. Se danes je zvezan z eno hollywoodskih lepotic, poročen je

namreč z Jean Peters. Nekoliko čudno je za tega bogataša, da je v zadnjih letih vložil mnogo svojega kapitala v igralnice v Las Vegasu. V njegovi lasti je domala polovica igralnic v tem amerškem igralnem kraju. In zato ga nazivajo «lord Las Vegas».

Sprito tolikšnega uspeha ni nič čudnega, da ima Getty pred Hughesom respekt. Saj je očitno, da je na višku svojih moči in da se bo še vzpenjal.

S tem bo postalo tekmovalstvo med Gettyjem in Hughesom še bolj napeto. Težko, da se bo tretji na listi Hunt tega tekmovalstva udeležil. Zdi se, da je zadovoljen z uspehom, ki ga je dosegel od sedaj in s položajem, ki ga ima.

Vsi drugi, ki so še na seznamu najbogatejših na svetu, pa so daleč za temi tremi in skoraj ni moč pričakovati, da bi se mogli z uspehom udeležiti tekmovalstva med njimi. S. A.

NEKAJ PABERKOV IZ ZGODOVINE DUBROVNIKA

Dubrovniške galeje so trgovale in se bojevale po vseh morjih

Neodvisnosti dubrovniške republike niso mogli zatreti niti mogočni Turki niti Benečani - S spretno diplomacijo so Dubrovčani vedno prelisičili močnejše nasprotnike

V starem dubrovniškem pristanišču se ne zibljejo več galeje. Sicer so v srednjem veku tako imenovali bojne ladje, a v Dubrovniku so dejali tako tudi trgovske. Pravzaprav so jih imenovali galere. Sedaj je videti v pristanišču le jahte in kakšno ribiško ladijo ali čoln. Večje ladje se namreč zadržujejo v pristanišču Gruž poleg Dubrovnika.

Zadnje veččastno galejo so Dubrovčani prodali po potresi, ki je leta 1667 opustošilo mesto. O takrat so bile ladje v Dubrovniku vedno bolj redke. Toda zadnje dubrovniško ladjo so zaplenili Angličani med napoleonskimi vojnami. To se je zgodilo novembra 1813. Mala stara republika je umirala kljub naporom dubrovniških plemičev, da bi jo po odhodu Francozov obnovili. Ko so bili Francozi v naših krajih, je dubrovniško republiko odpravil maršal Marmont z odlokom.

Galeja je bila ime, ki je postalo po zaslugi angleških pesnikov sinonim za bogastvo, pustolovščino in romantiko in ni pomnila zanje nič drugega kot dubrovniško ladjo. Dubrovčani so bili dolga stoletja slavni trgovci, kar je pomenilo za tiste čase pravzaprav pustolovstvo. Dubrovnik je bil glavni tekmeč Benetk v Sredozemlju, čeprav je bil majhen in šibak v primeru z njimi. V trgovini s turškimi cesarstvom pa je daleč prekašal Benetke. Bogastvo in ugled je dolgoval gumu in spretnosti svojih trgovcev. Svojo veliko vlogo v zgodovini pa bistrini in spretnosti diplomatov. Povsod so bile zaletene dubrovniške galeje in mornarji so uživali zaslužen sloves. Le zaradi diplomatske spretnosti so Dubrovčani ohranili med boji veseli se kolikor toliko neokostnosti, niso pa se mogli docela rešiti njihovega pritiska. Zaradi

Cerkev sv. Vlaho, mestnega patrona, zgrajena v letih 1706-1715

toga so morali večkrat posoditi svoje ladje bojujočim se veselarjem. Ravno zato so prišli v spor z Anglijo, pomorsko velesilo, med anglo-holandskimi vojnami v 16. stoletju, ko so dubrovniške ladje služile pod zastavo španskega kralja Filipa. Del španske «armade» je bil sestavljen iz dubrovniških galej in le Dubrovčanom se je morala zahvaliti, da ni bila se bolj topega. Številni dubrovniški plemiči pa so imeli važne službe na španskem dvoru in nekateri so dosegli najvišja mesta.

Sicer pa ni Dubrovnik med najstarejšimi mesti Dalmacije. Prvi je o njem pisal Bizantinc Konstantin Porfirogenet, ki je trdil, da je bil Dubrovnik ustanovljen v 7. stoletju, potem ko so zasedli Slovani Cavtat, takratni Epidavros, ki leži odstran zaliva Begunci in Epidavros so ustanovili novo mesto na kraju, kjer leži sedaj Dubrovnik. Sedanjí «Stradun» je bil takrat še močvirje.

Dubrovnik je bil svobodno in neodvisno mesto celih osem stoletij. Čeprav sta diplomacija in taktika zahtevali, da je nekoliko popuščal svojim «varuhom» in jim plačeval določene davke ali jim obljubljal galeje za primer vojne. S takšno politiko so si Dubrovčani ohranili svobodo trgovanja in skrajni nevarnost vojne. Čeprav je Dubrovnik formalno spadal pod bizantinsko cesarstvo, so bile njegove vezi s Carigradom zelo rahle. Bizantinski strategji so namreč živeli v Zadru. Ko so Arabci v devetem stoletju napadli mesto, so Dubrovčani zdržali 15 mesecev brez sicerne pomoči od zunaj, čeprav so se plemiške družine bolj ukvarjale s trgovino kot z vojskovanjem, kar se ne more reči za takratne plemiče v drugih državah, ki so bili se robniki kot bili Dubrovčani. Uglajani meščani. Vojna se je Dubrovčanom sploh priključila, saj je pomenila hudo škodo za trgovino.

Dubrovniška republika ni bila nikoli razsežna in ni razširila svojega gospodstva daleč na kopno. Ko so po potresi leta 1673 opraviili popis prebivalstva, so našli le 30.000 duš.

Ko sta se po bizantinskih dobi ustanovili hrvaški in srbski kraljestva, sta obe priznali Dubrovnik neodvisnost. Toda tudi Dubrovnik se ni mogel izogniti preletstvu malih srednjeveških mest. To je notranji prepir in spor med raznimi plemiškimi družinami, čeprav ne vemo o nobenem dubrovniškem Romeu ali Juliji. Zelo zapleten sistem vladanja in stalna nasprotja med skupinami plemičev so povzročila huda notranja nasprotja. Da bi ta nasprotja ublažili, so po ključni pogodbi s sultanom Muratom, ki naj bi jim npr. stransko županovano, a ta se ni nikoli obnesel. V Dubrovčanih je vedno končno le zmagal cel svet bode in neodvisnosti nad medsebojnimi spori.

Ze v 13. stoletju je Dubrovnik podpisoval manarodne sporazume kot neodvisna država. Leta 1252 je sklenil sporazum z bolgarskim cesarjem Mihailom Asenom. Narasčanje trgovine je namreč pomenilo tudi večanje politične važnosti Dubrovnika. Za to sa Nemanjičev je imel Dubrovnik zelo dobre odnose s srbskim cesarstvom, potem ko si ga je Dusan Silni zamenjal s podporo. Dušan je prišel celo v Dubrovnik, kjer je v dvorani velikega sveta pozdravil zbrano plemstvo. Leta 1365 so Dubrovčani sklenili pogodbo s sultanom Muratom, ki ga je zagotovil svobodno trgovanje z otomanskim cesarstvom. Imeli so svoja zastopstva v Beogradu, Sofiji, Skopju in Carigradu. S trgovino tako zabogatelji, da so imeli 1462. leta v državi blagajni kar 7 milijonov dukatov, klub temu da so morali plačevati Turkom znaten davek, ki je bil kot nekakšna odkupnina.

HOROSKOP

Veljaven od 14. do 20. julija

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V čustvenih zadevah se vam bodo želje popolnoma uresničile, toda se prej boste nekajkrat doživeli neuspeh. Imeli boste tudi prijeten sestanek. Na delu pojde vse dobro in ne bodo potrebni nobeni napor. Vzemite zdravilo za krvni obtok.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V ljubezenskih zadevah boste našli le obire. Okrepite svoj obrambni položaj s praktičnimi sredstvi. Ne bodite ljubosumni. Na delu boste več zaslužili. Sodelujte samo z zaupnimi ljudmi. Z jetri boste imeli težave in ne jejte pikantnih jedi.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) V čustvenih odnosih bodo lepe novice za vas in za vaše sivoce. Prejeli boste pismo, ki vas bo pomirilo glede zdravja ljubljene osebe. V zvezi z delom bodite odločni pri svoji izbiri in uspeh vam bo zagotovljen. Ker ste preveč nervozni, boste imeli prebavne motnje.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Imeli boste prijateljske obiske in prijetna presenečenja. Venera bo ščitila vašo srečanja. Izogibajte se obrekovanj. Na delu boste uresničili neki stari načrt. Stiki z neimi osebam niso prikladni za vas. Zadnje čase se prehitro utrudate.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Čeprav niste zadovoljni v vsem, bi bilo prav, da sprejmete predloge svojih prijateljev, ki bodo pomagali prebroditi krizo. Na delu ne smete biti tako rezervirani ter morate pokazati vero vase in gotovost. Zaradi vročine vam bodo škodovala naka živila.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Zenske naj ne verjamejo preveč ljudem, ki se jim preveč laskajo. Moški bodo nezadovoljni in ne bodo dovolj vedri za ljubezenske sestanke. Na delu ne smete biti preveč impulzivni, sicer ne boste uresničili svojega načrta. Izogibajte se prepiha.

TEHNIKA (od 23. 9. do 23. 10.) Vaša čustva bodo zelo močna in boste zelo podjetni, kar je proti vaši naturi. Prišlo bo tudi do nesporazuma, ki pa se bo poravnal. Na delu boste polni navdušenja in boste zato tudi napredovali. Izogibajte se alkoholnih pijač in dražil.

SKORPIJON (od 24. 10. do 23. 11.) Prišlo bo do prijetnih srečanj in vladala bo euforia. Uresničili boste tudi neke svoje osebnosti načrte v zvezi z ljubezenskimi zadevami. Iznenadil vas bo prijeten obisk. Na delu bodite diplomatski s svojimi predstojniki. Bolela vas bo glava.

STRELEC (od 24. 11. do 23. 12.) Srečali se boste z osebam, s katerimi ste zelo sorodni. To vam bo tudi v moralno oporo. Sploh boste potrebovali njihove nasvete. Na delu boste zelo ježljivi in napadali. Tudi izogibajte se sporom. Zdravje bo na splošno dobro.

KOZOROG (od 24. 12. do 20. 1.) V čustvenih zadevah lahko pričakujete mnogo lepše bodisi glede prijateljstva bodisi glede ljubezni. Imeli boste precej obiskov. Na delu boste polni pobud in dinamizma. Lotili se boste novih stvari. Citite kri z limono.

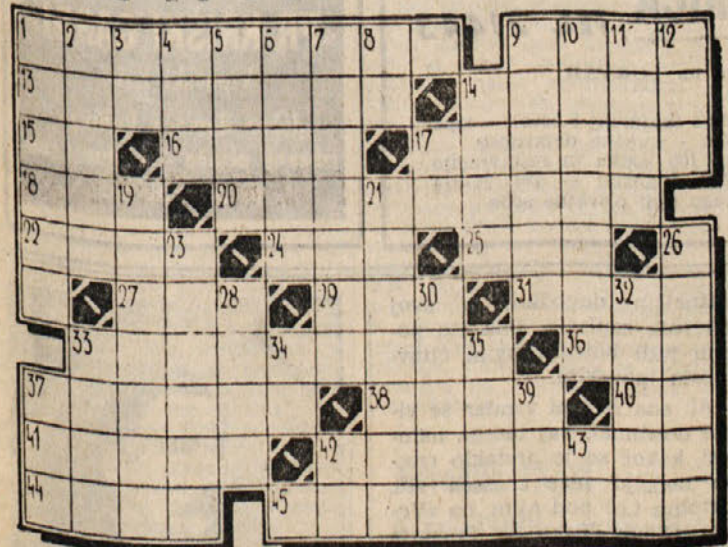

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V ljubezenskih zadevah ni se zadovoljni s sedanjim položajem. Tudi prilagoditve se je treba in uspešnosti razliko v značajih in krizi bo minila. Na delu boste vedno v ospredju in preli boste tudi pravično nagrado. Imeli boste črvesne motnje.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ta teden bodo z vami zelo pozorni in nežni, toda ne bo jim uspelo prepričati druge osebe. Na delu bo mnogo neresenih vprašanj in izogibajte se zmed. Zdravje še kar dobro. Samo paziti se morate pred prehladnimi pijačami.

KRIŽANKA

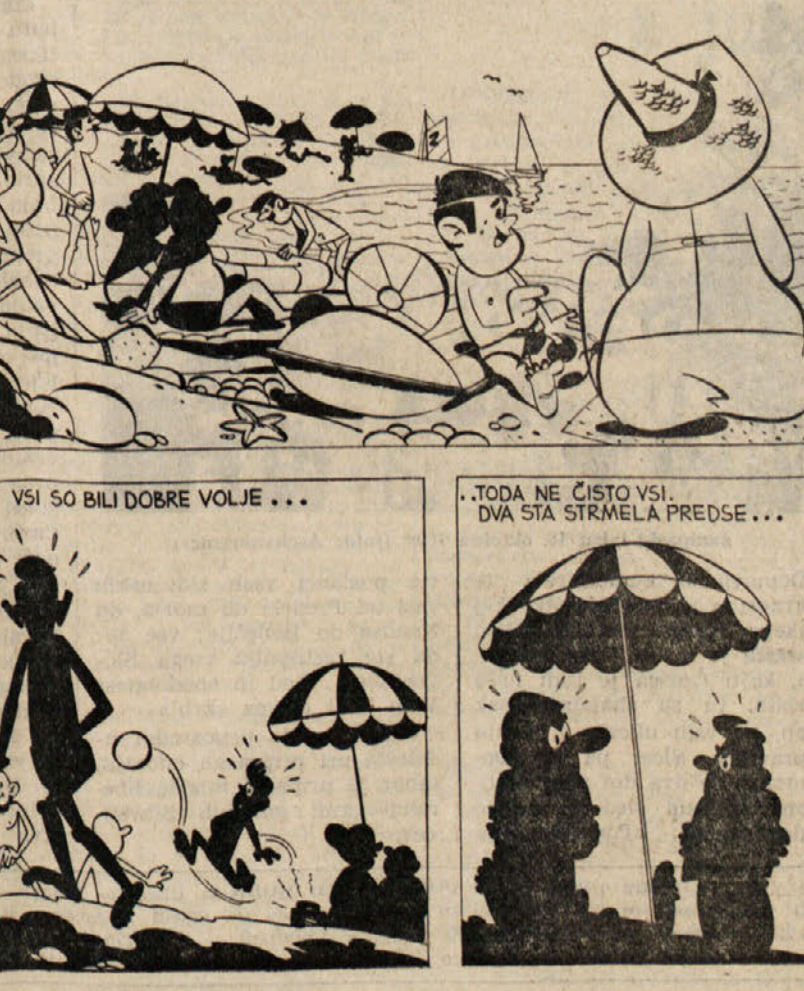
VODORAVNO: 1. jesenski mesec, 9. pust polotok na severozahodu SZ, 13. ciprski premier, 14. igralce smešnih vlog, 15. enaki erki, 16. močna karta pri taroku, 17. vpad sovražne vojske, 18. ime slovenske mladinske pisateljice Peroci, 20. velik italijanski otok, 22. odlična ameriška filmska igralka (Deborah), 24. potomec, 25. pod, 27. kradljivcev, 28. kradljivcev, 29. naravnih gradbenih material, 31. velika reka na Poljskem, 33. prekla, rajca, 36. električno nabiti delec atoma, 37. starodavno mesto v Argolidi, pomembno arheološko najdišče, 38. kruti rimski cesar, 40. kratica za «brodarsko društvo», 41. tip ameriške vesoljske rakete, 42. obstenjski nosilni steber, 44. sovjetski šahovski vele mojster, eden od kandidatov za svetovnega prvega (Mihail), 45. propad, propadanje, nazadovanje.

NAVPIČNO: 1. iglasto drevo, 2. angleški plemiški naslov, 3. kratica za «plavalni klub», 4. maborska tovarna avtomobilov, 5. grški bog ljubezni, 6. vrsta bra-

TIHOTAPCI

VSAKA POVEST SE ZAČNE NA ZAČETKU, NAŠA PA NA MORSKI OBALI.

Primorje

Hotel LEV
Ljubljana
VOSNIAKOVA 1
TELEF. 310-555
Telegram LEVHOTEL
Telef. 31350

KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Dancin- g kavana - Zabavni in artistični program - Plesna glasba - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje - Banketne in konferenčne dvorane - Citralnica - Frizerski salon - Menjalnica - Taksi služba - Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopterje - Boksji za pse - Hladilnica za divjačino.

OBIŠČITE NAJVEČJO TRGOVSKO HIŠO V SLOVENIJI

nama
LJUBLJANA

v LJUBLJANI, TOMŠIČEVA ULICA (nasproti hotela Slon)

POLEG VSEH POTREBŠČIN ZA DOM, DRUŽINO IN ZA GOSPODINSTVO VAM JE NA IZBIRO

— V PRITLIČJU:

USNENA GALANTERIJA: KOVČKI, TORBICE, POTOVAL- KE, TORBE, ROKAVICE, PASOVI, DENARNICE

— V II. NADSTROPJU:

EKSKLUZIVNI MODELI MOSKE IN ŽENSKJE USNENE KONFEKCIJE: PLASCI, SUKNJICI, KOSTIMI, KRILA — ZA VSAK OKUS IN ZA VSAKO POSTAVO

LASTNA MENJALNICA

10 % POPUST PRI NAKUPU ZA TUJA PLAČILNA SREDSTVA

Obiščite

POSTOJNSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.

ŠKOCJANSKE JAME

odprte vsak dan ob: 10., 13., 15., 17. v maju in oktobru samo ob 10. in 15. uri

ARETTA
ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-L nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
EXPORT Velika izl. za zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust - Garancija -

GOSTIŠČE PRI ODDIHU

SOLKAN SKALNIŠKA 10 (Nova Gorica)

Vam nudi dobro pripravljene domače in tuje specialitete. Sprejemamo naročila za slavnostne pojedine (poroke, skupinske izlete, rojstne dneve itd.)

Konkurenčne cene

CASINO
PORTOROŽ
PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÁ
TRENTÉ ET QUARANTE
ODPRTO VSE LETO

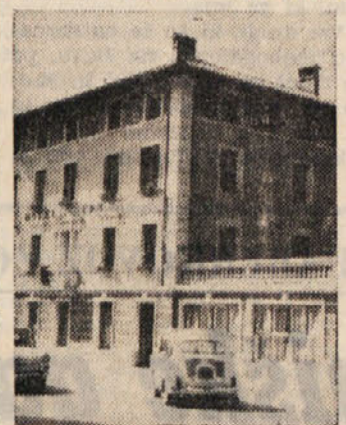
Hotel «Grad Mokrice»
ob avto cesti
Ljubljana - Zagreb

32 komfortnih sob-restavracija - Angleski park - Gostom na voljo jahalni konji - dvovprega s kočijo - Dnevno glasba s plesom.

KUPUJTE
KNJIGE

tržaški knjigarni
TRST - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792

Hotel «Krn» Tolmin

Modernizirani hotel B kat. 54 ležišč. V vseh sobah telefon, kopalnica, delno lastni WC. Centralna kurjava. V vsaki sobi nadstropju družabni prostor. Velika restavracija s kavalitno kuhinjo. Specialitete na žaru. Soske postreže. Kavarna. Aperitiv bar. Atraktivna stilno opremljena grajska klet iz 17. stoletja. Zraven stalna razstava slik «Zlatoroga». Lepo urejen vrt. Tel. 87-039.

RESTAVRACIJA
ALBERGO
AJŠEVICA
Sterk
(NOVA GORICA)

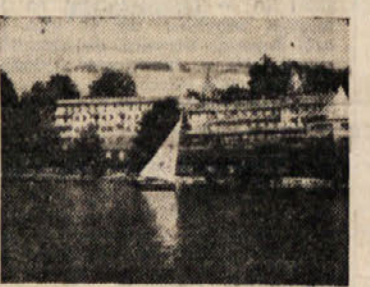

Raki, ribe in vse specialitete na žaru

Hotel «SOČA» MOST NA SOČI
tel. 7
Moderno urejen hotel - Pristna kuhinja s specialitetami na žaru - goriska postrežba - Lep vrt - Vsak dan glasba in ples - Ribolov celo leto - Lastna colnarna

BLED
s svojimi lenotami
Vas vabi

PARK HOTEL' NA BLEDU

Tel. 77-521 - Kat. B 134 sob, 239 postelj, 4 apartmaji. Udobne sobe s kopalnicami, tuši in WC, s prelepim razgledom na jezero. Kuhinja z mednarodnimi jedili in domačimi specialitetami. Kavarna s teraso do jezera. Nočni lokali-Družabni prostori. PRIDITE NA PRIJETNE POČITNICE ALI NA WEEK-END V NAS HOTEL

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ

■ Moderne sobe, mednarodna kuhinja, «GIRL BAR» z mednarodnim programom odprti vsako noč razen ob sredah. ■

RESTAVRACIJA
Lipa

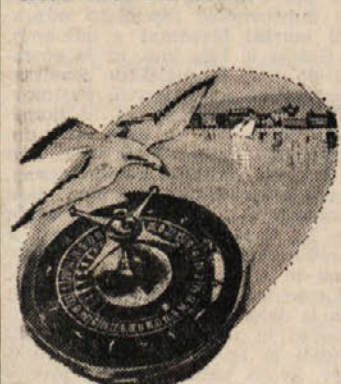
Sempeter pri Novi Gorici

Ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami, pristen kraški prst in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina.

SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

Oglašujte
v PRIMORSKEM
DNEVNIKU

ROULETTE - BACCARA
CHEMIN DE FER

OPATIJA
Jugoslavija

HOTEL in MOTEL «Grad Otočec»

OTOČEC OB KRKI - Telef. 068 - 21512 - 21321
z 88 sobami in 174 ležišči

Priznana mednarodna in narodna restavracija in bife. Grad Otočec prenovljen, vse sobe opremljene s stilnim pohištvom. Ludevika XV. in XVIII.

— Restavracija MARINELLA —

TRST, Viale Miramare 323 (Barkovlje) ob morju v bližini miramarskega dvorca - Tel. 36366

Nudimo gostom vse ribje specialitete. — Za slavnostna kosila obletnice, poroke, krste, birne ter skupinam, dajemo izreden popust. — Vsak večer godba s plesom

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462

s svojimi ohrati: restavracija, kavarno, Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer * In gostilna «Pri hrastu» gostilna «Izreda» telefon 21-239
razen torka in barski program

AVTOPROMET GORICA NOVA GORICA
TEL. 21443

prilagočeno zimovanje na LOKVAB

dnevno obratujejo vse štiri vlečnice (najmanj 5 oseb) — lepa smučišča in tereni za druge zimsko - športne dejavnosti. **HOTEL FOLDANOVEC** z več kot 100 ležišči in restavracijo z domačo hrano, vinom in drugimi pijačami — Tel. 21-314
Turistično društvo ima na razpolago tudi privatne sobe.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovarno-potniškimi ladjami: redno linijo obkoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SLOŠNA PLOVBA», Piran, Zupaničeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu. **Telefoni:** 341-23; 341-22 **Plovba** **Telegrami:** Plovba Piran **Telefon:** 73-470 do 73-477

NOVO GOSTIŠČE

«PR KRIŠKI GARDI»

Vipavski Kriz
dobra domača kuhinja
izbrane pijače - solidne cene
prepričajte se!

Dr. Josip Tonkli (1834-1907); na šempaskem taboru je govoril o «Zedinjenju Slovenij»

B. MARUŠIČ:

4. Pred stoletnico šempaskega tabora

Ravno tako pa trdimo, da bi bila grozovito velika napaka, ktere bi ustanovljalec ne odpuštili, ko ne bi postavili te točke v program prihodnjega tabora. Le eno število za tem se na istem mestu pojavi podoben dopis, ki ga je poslal nepodpisane Marko Vales, »od tminsko-beneške meje«: «Omenil sem, da nam je vsem neobhodno potrebna zedinjena Slovenija tem bolj pa na nekaj tik drugih narodov bivajočim Slovencev, zlasti pa še naj bolj nam primorskim Slovencev, ktere nas utegnejo prej ali slej v bodočih vojnih homatijah lahko sosednji, Avstriji malo prijazni Lahi pogoltniti, ter tud zaradi tega menim, da bi se združena Slovenija lažje protivila in prote-

stirala vsakemu nadaljnjemu posilnemu trganju slovensko-avstrijske pokrajine.»

Ožji odbor se je zadnjič sestel 12. oktobra. Bilo je vse pripravljeno za tabor, ko je o- krajno glavarstvo v Gorici iz- dalo 15. oktobra trojezični pla- kat, ki je določal, kje naj se skozi Gorico v Sempas prih- jajočji taboriti pomikajo; pla- kat je se izrazil pričakovanje, »da bo omikana in zdrava pa- met mestnega ljudstva in obli- skovalcev tabora in njih časti- polno in razborno zadržanje pripomagal, da se ohrani jav- ni mir, in polajša osebam jav- ne varnosti spolnitev njih na- loge kojimi zaupano izvršenje teh ukazov». Podoben proglas je izdal 14. oktobra mestni ma- gistrat v Trstu, 16. oktobra je

Šempaskega tabor 18. oktobra 1888 (foto: Aschenbrenner)

«Domovina» komentirala te varnostne ukrepe oblasti, »kaj takega nismo pričakovali in razžalji je ta ukaz vse Sloven- ce, kajti Gorica je tudi naše mesto, tu se shajamo vsak dan, po vseh ulicah, v raznih opravilih». Sicer pa je «Do- movina» le dva dni pred tabo- rom zapisala sledeče svarilo udeležencem: «Pomislite, da

ste poslanci vseh slovenskih vasi od Predela do morja, od Nanosa do Benečije; več še: da ste zastopniki vseh Slo- venskega... Red in spodobnost Vam bodi glavna skrb!» Časnik se je neposredni u- deležbi pri pripravah oddaljil, tabor je pripadal mlajši, libe- ralni gardi goriških Sloven- cev.

«Domovino» poročilo o ta- boru (23. 10. 1888) je polno ve- likega navdušenja: «Mnogo zgodovinsko znamenitega je že videl sivi naš Caven. Ko sta se Theodosi in Evgeni zarad zahodno rimskega cesarstva sprla, bil je on za pričo dvo- boju njunemu in burjo pihal proti Evgeniju, da ga je Th. premagal. Ko so se Atila-ove drhali dolo po ipavski dolini valile proti staroslavemu O- gleju, gledal je srdito za nji- mi; žaloval nad padom Akvi- leje. Ko so mnogoteri čilo-su- rovi narodi pomikali se tod proti klasičnim našim laškim vratom in prestopali čez naš prag v nova svoja sela, podpi- soval jim je potne liste župan Caven. On se je milo oziral na naše pradede, ko so se tod se- lili; pomagati pa ni mogel, ko so jim potem verige sužnosti kovali. In, da druge dogodbe preskočim, on je videl Wallen- štajna pri Gradišči; on je o- gledoval Napoleonove oddelke po Lijaku razpostavljeni; on je videl prevažati v Italijo in iz Italije vso tisto ogromno pripravo, s katero so gospo- stvu avstrijskemu strohnelo

predslombo podpirali, ktera nam je, ko se je predlanskim podrla, tisučero in tisučero bratov (benečanskih Sloven- cev) zasula. — Se nekaj je vi- del oče Caven. Ko je bila tam gori na Zemunu (pri Ipavi) pr- vo slovenska tribojnica vi- hrala, sta Nanos in Caven ta začetek nove ere zraven naj

Andrej Žnidarčič (1835-1913), edi- ni goriški duhovnik, ki je bil član pripravljalega odbora za tabor

važnejših dogodkov v svoj dnevnik zapisala. Bila sta po- tem tudi hotra drugim čitav- nicam ipavskim.

Ali ene reči ni vendar še vi- del dosihmal, kaj takega nam- reč, kakor se je preteklo tret- je nedeljo tega meseca (18. oktobra t.l.) pod njim, na «Ve- liki Otavii» Tako se imenuje g. Spacapanova senožet, kjer je bil tabor; ona je začetek ši- roke in dolge planjave Lijak, po potoku tega imena imeno- vane.), godilo.

Prvi narodno-politiški zbor goriških Slovencev in gostov njihovih iz Trsta, Ljubljane in Stajerskega je ena nar imenit- nejših dogodbe, kar jih pame- ti Caven. Gotovo se niso še nikdar od njegovih sten odme- vali taki govori, kakor jih je tisti dan strel in gromovito 'živio' in 'slava' - klicanje o- znanjalo daleč tje po zelenem Lijaku. Tega ni še videl, da bi bil slovenski rod pod milim nebom s povzdignjenimi des- ncamii slovesno in ginljivo pri- segel, da hoče tirjati svoje na- turne narodne pravice. Da kdor je poslušal govornike, ko so n. pr. povdarjali, da kdor